

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

1000 Ljubljana, Dunajska 22

Tel.: (01) 474 48 45; Faks.: (01) 474 48 58

**LETNO POROČILO
O DELU INŠPEKTORATA RS ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
V LETU 2006**

Ljubljana, maj 2007

KAZALO

I UVOD	6
1. PRISTOJNOST IN ORGANIZIRANOST	6
1.1 PRISTOJNOST	6
1.2 TEMELJNA PODROČJA NADZORA	7
1.3 KADRI IN POGOJI ZA DELO	8
1.3.1 Zaposlovanje.....	8
1.3.2 Izobraževanje.....	9
1.3.3 Pogoji za delo.....	10
1.4 SPLOŠNO O DELU INŠPEKTORATA	10
1.4.1 Inšpekcijski postopki.....	11
1.4.2 Prekrškovni postopki.....	11
1.4.3 Preventivno delovanje.....	12
1.4.4 Druge aktivnosti.....	12
1.4.5 Sodelovanje z drugimi službami in organi.....	12
II NADZORI	13
1. NADZORI V VRTCIIH IN ŠOLAH	13
1.1 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR	14
1.1.1 Ugotovljene kršitve po področjih.....	15
1.2 IZREDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR	15
1.2.1 Uvedba postopka.....	16
1.2.2 Pobudniki.....	18
1.2.3 Področja nadzora v postopkih izrednih nadzorstev.....	19
1.3 PONOVI NADZOR	20
2. UGOTOVITVE O OPRAVLJENIH NADZORIH	21
2.1 OČITANE IN POTRJEJENE KRŠITVE	21
2.2 UGOTOVLJENE KRŠITVE PO PODROČJIH	22
2.2.1 Izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja.....	23
2.2.1.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja.....	24
2.2.1.2 Vzgojno ukrepanje.....	25
2.2.1.3 Nasilna dejanja ali ravnanja strokovnih delavcev.....	26
2.2.1.4 Zagotavljanje varnosti.....	27
2.2.1.5 Uresničevanje pravic otrok in udeležencev s posebnimi potrebami.....	27
2.2.1.6 Drugo.....	28
2.2.1.7 Izvedenci.....	28
2.2.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti.....	29
2.2.3 Izpolnjevanje standardov in normativov.....	29
2.2.4 Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela.....	30
2.2.5 Uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev.....	31
2.2.6 Vodenje dokumentacije in izdajanje javnih listin.....	32
2.2.7 Določanje prispevkov staršev in njihova namenska raba.....	33
2.2.8 Izvrševanje nalog ravnatelja.....	34
2.2.9 Postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja.....	34
2.2.10 Drugo.....	34

3. NADZORI NA PODROČJU ŠPORTA	36
3.1 REDNI NADZORI	36
3.1.1 <i>Normativi in standardi</i>	36
3.1.1.1 Letni program športa	36
3.1.1.2 Merila	37
3.1.1.3 Javni razpis	38
3.1.1.4 Pogodba	38
3.1.2 <i>Izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena</i>	39
3.1.2.1 Izvajalci letnega programa športa	39
3.1.2.1.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa v skladu s temeljnim aktom	39
3.1.2.1.2 Opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov	40
3.1.2.1.3 Ustrezna izobrazba in usposobljenost strokovnih delavcev	40
3.1.2.2 Nosilci in izvajalci programa usposabljanja strokovnih delavcev v športu	41
3.1.2.2.1 Izvajanje programov usposabljanja strokovnih delavcev v športu	41
3.1.3 Namenska raba javnih sredstev	43
3.1.4 Športne prireditve	44
3.2 IZREDNI NADZORI	44
3.2.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa v skladu s temeljnim aktom	45
<i>Akti društva</i>	45
3.2.2 Namenska raba javnih sredstev	46
3.2.3 Sklepne ugotovitve	46
III UKREPI	47
1. UKREPI NA PODROČJU ŠOLSTVA	48
2. UKREPI NA PODROČJU ŠPORTA	51
IV PREKRŠKOVNI POSTOPKI	53
1. NA PODROČJU ŠOLSTVA	53
2. NA PODROČJU ŠPORTA	54

Kazalo grafov

Grafični prikaz 1: Razmerje med inšpektorji in drugimi delavci na Inšpektoratu.....	9
Grafični prikaz 2: Uslužbenci Inšpektorata po stopnji izobrazbe.....	9
Grafični prikaz 3: Nadzori na področju šolstva in športa primerjalno v letih 2004-2006	11
Grafični prikaz 4: Število pobud po letih nadzora v vrtcih in šolah	17
Grafični prikaz 5: Delež pobud glede na zavod.....	18
Grafični prikaz 6: Anonimni pobudniki in kršitve.....	19
Grafični prikaz 7: Delež potrjenih pobud v vrtcih in šolah	22
Grafični prikaz 8: Ugotovljene kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja.....	24
Grafični prikaz 9: Ukrepi v šolstvu in športu primerjalno od 2004 do 2006.....	47
Grafični prikaz 10: Število izrečenih opozoril na nadzorih.....	48

Kazalo tabel

Tabela 1: Organizacijska shema Inšpektorata RS za šolstvo in šport.....	8
Tabela 2: Nadzori primerjalno v letu od 2004 do 2006	13
Tabela 3: Redni inšpekcijski nadzor v letu 2006	14
Tabela 4: Ugotovljene kršitve po področjih.....	15
Tabela 5: Prejete pobude.....	17
Tabela 6: Pobudniki za nadzor.....	18
Tabela 7: Področje izrednega nadzora	20
Tabela 8: Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami	21
Tabela 9: Porazdelitev kršitev, ugotovljenih na rednih in izrednih nadzorih	23
Tabela 10: Kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja	24
Tabela 11: Letni program športa.....	36
Tabela 12: Sprejem meril.....	37
Tabela 13: Objava javnega razpisa	38
Tabela 14: Podpis pogodbe	38
Tabela 15: Članstvo v društvih	39
Tabela 16: Akti društva.....	40
Tabela 17: Preventivni zdravstveni pregledi.....	40
Tabela 18: Ustreznost izobrazbe.....	41
Tabela 19: Ustreznost usposobljenosti.....	41
Tabela 20: Članstvo v društvih	45
Tabela 21: Akti društva.....	45
Tabela 22: Drugi ukrepi - šolstvo	49
Tabela 23: Opozorila - šport	51
Tabela 24: Drugi ukrepi - šport.....	52

Kazalo kratic

V celotnem poročilu se bodo v samem tekstu, tabelah in grafičnih prikazih uporabljale naslednje kratice (oznake):

- ZSoll:** Zakon o šolski inšpekciji (UPB1-Ur. list RS, št.114/05)
ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Ur. list RS, št. 26/07)
ZP-1: Zakon o prekrških (UPB4 - Ur. list RS, št 3/07)
ZUP: Zakon o splošnem upravnem postopku (UPB2 - Ur. list RS, št. 24/06)
ZOFVI: Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (UPB5 - Ur. list RS, št. 16/07)
ZVrt: Zakon o vrtcih (Ur. list RS, št. 12/96, 44/00, 78/03, 113/03, 72/05)
ZPSI: Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Ur. list RS, št.79/06)
ZGim: Zakon o gimnazijah (Ur. list, RS št. 1/07)
ZGla: Zakon o glasbenih šolah (Ur. list RS, št. 29/00, 60/06)
ZSpo – Zakon o športu (Ur. list RS, št. 22/98)
NPS – Nacionalni program športa (Ur. list RS, št. 24/00, 31/00)
ZOPA – Zakon o omejevanju porabe alkohola (Ur. list RS, št. 15/03)
ZDru – Zakon o društvih (Ur. list RS, št. 61/06)
- MŠŠ:** Ministrstvo za šolstvo in šport
LDN: letni delovni načrt
VRT: vrtec
OŠ: osnovna šola
OŠPP: osnovna šola s posebnimi potrebami
GŠ: glasbena šola
SŠ: srednja šola
DD: dijaški dom
VZ: vzgojni zavod
VSS: višja strokovna šola
IO: izobraževanje odraslih, vključuje zavode, ki izvajajo javne izobraževalne programe (ljudske univerze, gospodarske družbe)
ZZZS – Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
FŠO – Fundacija za financiranje športnih organizacij

I UVOD

Predstavljamo poročilo o delu Inšpektorata RS za šolstvo in šport v letu 2006. Njegova vsebina zajema pregled našega dela, vendar pa vsega, kar je bilo v preteklem letu opravljeno, kar je tako ali drugače vplivalo na naše delo, ni mogoče zajeti. Prizadevali smo si, da bi bilo naše poročilo vsebinsko in statistično bogato in uporabno za nadaljnje usmerjanje in preudarno odločanje pri izvajanju tako pomembnega področja, kot sta vzgoja in izobraževanje. Ob zaključku leta ugotavljamo, da je Inšpektorat RS za šolstvo in šport v letu 2006 opravil naloge, zastavljene z letnim programom dela, še več, celo presegel ga je. Po upokojitvi glavnega inšpektorja v začetku leta 2006 je delo odgovorne uradne osebe za vodenje Inšpektorata po pooblastilu ministra prevzel Tomaž Rozman, generalni sekretar na Ministrstvu za šolstvo in šport. Z novim načinom vodenja se je zagotavljala javnost dela Inšpektorata in potek dela v skladu s temeljnimi načeli ter postopkovnimi in materialnimi predpisi. Predmetne zadeve so se reševale v okviru zakonskih rokov. Število opravljenih in zaključenih inšpekcijskih postopkov se je povečalo za 18 %, število prekrškovnih postopkov pa za 113 %. Povprečni čas reševanja zadev se je skrajšal za 50 %. Vpeljani so bili tedenski strokovni kolegiji, na katerih smo sproti obravnavali tekočo problematiko, spremembe na zakonodajnem področju, določali prioriteto aktivnosti in usklajevali stališča. Ocenjujemo, da se je s tem povečala tako intenzivnost pretoka informacij, in sicer na ravni notranje komunikacije med zaposlenimi in na ravni zunanje komunikacije med zaposlenimi in drugimi organi ter institucijami, kot tudi enotnost delovanja Inšpektorata navzven. Inšpektorji so naloge inšpekcijskega nadzora opravljali samostojno in v okviru pooblastil, ki narekujejo dolžnost nadzora po uradni dolžnosti in odločanja v postopkih. Inšpektorat se je tudi odzival na pričakovanja javnosti ter o svojih ugotovitvah iz nadzoritev in ukrepov sproti poročal. V primerih, ko so pobudniki zahtevali povratno informacijo, so jih inšpektorji o svojih ukrepih pisno obveščali.

Opomba: uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe v tem poročilu, so zapisani v moški obliki in so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

1. PRISTOJNOST IN ORGANIZIRANOST

1.1 PRISTOJNOST

Inšpektorat RS za šolstvo in šport deluje kot organ v sestavi Ministrstva za šolstvo in šport. Njegove naloge in pristojnosti ter delovne postopke določajo naslednji zakoni in predpisi: Zakon o šolski inšpekciji (v nadaljevanju: ZSolI), Zakon o športu (v nadaljevanju: ZSpo), Zakon o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP), Zakon o inšpekcijskem nadzoru (v nadaljevanju: ZIN) in Zakon o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1), področna šolska zakonodaja in Kodeks ravnanja javnih uslužbencev (Ur. list RS, št. 8/01). Naloga Inšpektorata je varovanje zakonitosti dela na področju

vzgoje in izobraževanja ter športa, udejanja pa jo z izvajanjem nadzora nad spoštovanjem predpisov, ki urejajo področje šolstva in športa. Tako šolska inšpekcija opravlja neposreden nadzor nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov in aktov, ki urejajo organizacijo in opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, in jo izvajajo¹: vrtci, osnovne šole, glasbene šole, nižje in srednje poklicne šole, srednje tehniške in strokovne šole, gimnazije, višje strokovne šole, zavodi za usposabljanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, organizacije za izobraževanje odraslih, organizacije in zasebniki, ki izobražujejo po javno veljavnih programih, domovi za učence in dijaški domovi.

Nadzore v mejah pristojnosti opravljajo inšpektorji². Skladno z 11. členom ZSoll se opravljajo kot redni, izredni in ponovni nadzori. V primeru, ko je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva potrebno posebno strokovno znanje, s katerim inšpektor ne razpolaga, se opravi dokaz z izvedencem³. Dokaz z izvedencem se opravi tudi, če je iz okoliščin primera mogoče sklepati, da so kršene pravice otrok in udeležencev izobraževanja, da dosežejo določene standarde znanj, ki so potrebni za napredovanje, ali če je kršena pravica strokovnega delavca, da je pri svojem delu avtonomen, ali če strokovni delavec pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela ne zagotavlja objektivnosti, kritičnosti in pluralnosti⁴.

Inšpektorat za šolstvo in šport opravlja tudi nadzor na področju športa⁵, ki ga določa Zakon o športu.

1.2 TEMELJNA PODROČJA NADZORA

Temeljna naloga inšpektorjev za šolstvo in šport je kakovostno opravljanje neposrednega inšpekcijskega nadzora v pričakovanem obsegu. Inšpekcijsko nadzorstvo na področju vzgoje in izobraževanja ter športa je strokovno zahtevno. Delovno področje šolske inšpekcije je nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov ter aktov s ciljem, da se varuje zakonitost, da se zaščitijo pravice otrok in udeležencev izobraževanja, kakor tudi pravice strokovnih delavcev in staršev, ter da se varuje avtonomija strokovnih delavcev. ZSoll podrobno določa področja nadzora šolske inšpekcije, kršitve in ukrepe inšpektorjev. Temeljna področja nadzora so določena v 12. členu ZSoll in prav na teh področjih so največkrat ugotovljene kršitve. Ta področja so:

- izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok (nasilno ravnanje delavcev, zagotavljanje varnosti udeležencev, ocenjevanje, vzgojno ukrepanje, drugo)
- izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti
- organizacija vzgojno-izobraževalnega dela
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev
- vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin
- določanje višine prispevkov staršev in njihova raba
- izpolnjevanje ravnateljevih nalog
- uporaba učbenikov in drugo.

¹ 2. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/2005.

² 4. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/2005.

³ 7. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/2005

⁴ povzeto po 8. členu Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/2005

⁵ Zakon o športu, Uradni list RS, št. 22/98.

Zakon o športu pa predpisuje naslednja temeljna področja nadzora v športu:

- izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena
- namensko porabo javnih sredstev
- upravljanje in namensko uporabo javnih športnih objektov
- izpolnjevanje standardov in normativov za izvajanje letnega programa
- izpolnjevanje z zakonom določenih pravil za organizacijo tekmovanj
- opravljanje prehodnih in obdobjnih zdravstvenih pregledov
- zlorabo temeljnih človekovih pravic športnikov.

1.3 KADRI IN POGOJI ZA DELO

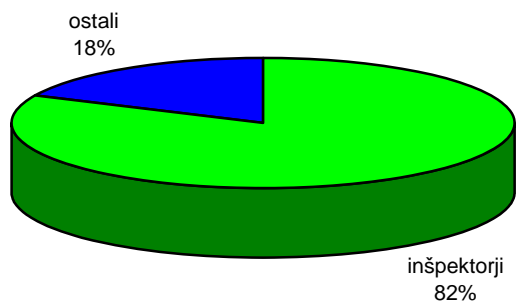
1.3.1 Zaposlovanje

Z manjšo spremembo Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, do katere je prišlo ob koncu decembra 2005, sta bili določeni dve organizacijski enoti Inšpektorata in skupna sistemizacija za enajst delovnih mest. Opozarjamo, da je zaradi zelo razvejanih področij nadzora in specifik del ter sprememb zakonodaje, kar vse zahteva od inšpektorjev posebna strokovna znanja, nujno potrebno okrepiti število inšpektorjev. Starostna struktura inšpektorjev je relativno visoka, saj je povprečje 48,5 let. Na Inšpektoratu tudi ni drugega potrebnega strokovnega kadra, zaradi česar je oteženo izvajanje upravno-pravnih, finančnih, statističnih in drugih skupnih nalog.

Tabela 1: Organizacijska shema Inšpektorata RS za šolstvo in šport

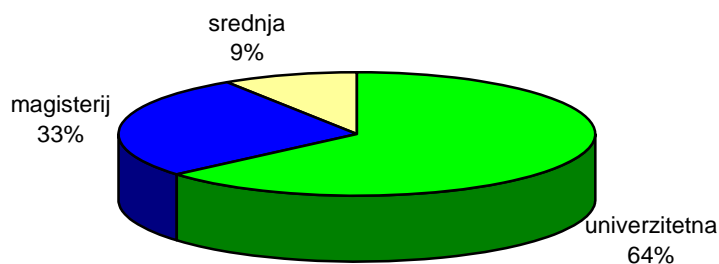
Glavni inšpektor		
tajnica glavnega inšpektorja	7 inšpektorjev za šolstvo 2 inšpektorja za šport	podsekretarka

Inšpektorat je v septembru leta 2006 na novo zaposlil eno inšpektorico za šport, ki bo izpit za inšpektorja opravila predvidoma v juniju 2007. Tako je bilo v letu 2006 za nedoločen čas zaposlenih skupaj enajst uslužbencev, ki so opravljali vodstvena, upravna in strokovno-tehnična ter druga dela, od tega so inšpekcijske nadzore opravljali ena inšpektorica za šport in sedem inšpektorjev za šolstvo.

Grafični prikaz 1: Razmerje med inšpektorji in drugimi delavci na Inšpektoratu

Zahtevnost delovnega mesta in strokovnost dela inšpektorja sta določeni z ZSoll in drugimi predpisi. Inšpektorji morajo imeti najmanj sedem let delovnih izkušenj na pedagoškem, svetovalnem, razvojno-raziskovalnem ali upravnem področju vzgoje in izobraževanja, univerzitetno izobrazbo, opravljen strokovni izpit za inšpektorja, izpit iz ZUP, preizkus znanja za dejanja v postopkih o prekrških na prvi stopnji ter izpit za delo v upravi.

Grafični prikaz 2: Uslužbenci Inšpektorata po stopnji izobrazbe

1.3.2 Izobraževanje

Izobraževanje se je izvajalo na podlagi sprejetega Programa izobraževanja Inšpektorata za leto 2006. Za sprotno strokovno izpopolnjevanje inšpektorjev je bila zagotovljena udeležba na strokovnih posvetovanjih oziroma predavanjih doma in v tujini, na katerih je bila obravnavana aktualna vzgojno-izobraževalna problematika, novosti pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva in vodenja ter odločanje v prekrškovnem postopku. Zavedamo se, da je to pomembna naložba za prihodnje kvalitetnejše in učinkovitejše delo inšpektorjev. Še posebej smo podpirali aktivno udeležbo naših delavcev, ki so v raznih oblikah izobraževanja sodelovali tudi z lastnimi prispevki. Inšpektorat je omogočil svojim uslužbencem udeležbo na več strokovnih posvetih (dnevi slovenske uprave, dnevi

prekrškovnega prava, posveti ravnateljev) in seminarjih za izpopolnjevanje na različnih strokovnih področjih (upravni postopek, vodenje prekrškovnega postopka, pisanje odločb, poslovna komunikacija, usposabljanje v športu, upravno poslovanje, poslovanje s strankami, uspešna predstavitev). Podsekretarka se je v okviru mednarodne izmenjave po EU programih izobraževanja udeležila konference na temo Evropske vrednote v šolstvu, ki je potekala v Romuniji.

1.3.3 Pogoji za delo

Pogoji za delo Inšpektorata so zagotovljeni predvsem glede prostorske in tehnične opremljenosti. Delo Inšpektorata poteka v ustreznih prostorih in z ustrezno informacijsko-komunikacijsko opremo. Za delo na terenu so na voljo štiri osebnih avtomobili, ki omogočajo mobilnost inšpektorjev na celotnem območju Republike Slovenije. Zaradi nujnosti posodobitve programske opreme smo kupili šest novih prenosnih računalnikov in pisarniško opremo za novo zaposleno inšpektorico za šport. Skladno z zahtevami predpisov smo sprotno dopolnjevali računalniško aplikacijo ter nadgrajevali in izpopolnjevali samostojno aplikacijo za prekrškovni postopek. Na podlagi Uredbe o pisarniškem poslovanju smo začeli voditi tudi bazo podatkov v SPIS-u 4.

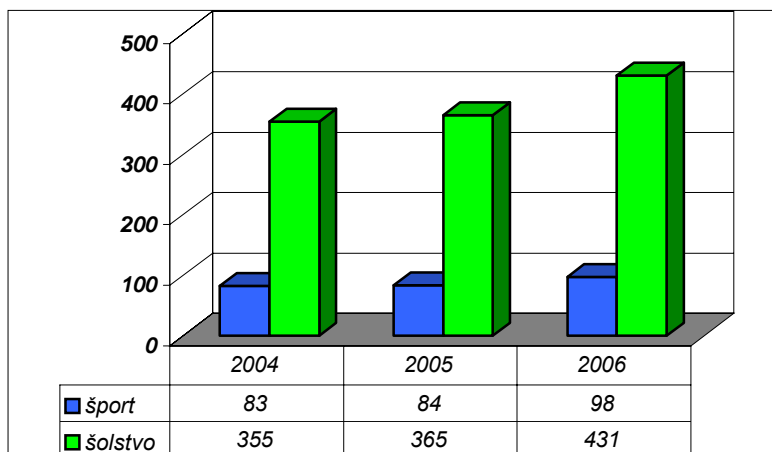
1.4 SPLOŠNO O DELU INŠPEKTORATA

Problematika, ki sodi v nadzorstveno pristojnost šolske inšpekcije, je v letu 2006 v vsebinskem in količinskem obsegu porasla. Določeni problemi so postali tudi medijsko, politično in v širši javnosti vse odmevnejši. V nadaljevanju prikazujemo količino in vsebino opravljenega dela ločeno po posameznih področjih inšpekcijskega nadzorstva. Iz prikazanih podatkov je razvidno, da so vsi kazalci porasli, kar pomeni (razmeroma) uspešno delo Inšpektorata. Tako po obsegu kot tudi v smislu ukrepanja je torej bilo opravljenega več dela kot v preteklih letih. Skupno smo opravili petsto devetindvajset (529) nadzorov (15 % več kot v letu 2005), od tega štiristo enaintrideset (431) v šolstvu ter osemindvetdeset (98) na področju športa. Tudi ugotovljenih kršitev in izrečenih ukrepov, sproženih postopkov zaradi suma storitve kaznivih dejanj in podanih predlogov za uvedbo disciplinskega postopka zoper strokovne delavce je bilo več kot prejšnje leto, več je bilo izrečenih opozoril na zapisnik nadzorstva. Kot prekrškovni organ smo vodili skupaj dvaintrideset (32) postopkov in v teh postopkih izrekli globe. Inšpektorji za področje šolstva so ob svojih pregledih ugotavljali, da je največ ugotovljenih kršitev predvsem na področju zagotavljanja pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja ter na področju organizacije vzgojno-izobraževalnega dela. Nadzor nad izvajanjem predpisov s področja šolstva otežuje dejstvo, da v posameznih področnih predpisih sploh ni ali ni povsem jasno določena pristojnost nadzora šolske inšpekcije, prav tako pa v določenih zakonih še niso opredeljene kazenske določbe za vodenje prekrškovnega postopka. Pečat delu v letu 2006 so dale tudi spremembe zakonov in podzakonskih predpisov, zaradi česar so imeli uslužbenci Inšpektorata več preventivnega dela. V skladu s 33. členom ZIN so inšpektorji po telefonu, po e-pošti in ustno na

nadzorih samih pojasnjevali določbe na novo sprejetih predpisov in tudi preko medijev obveščali javnost o ugotovljenih nepravilnostih. Ob tem je Inšpektorat sodeloval tudi z drugimi inšpektorati in javnimi zavodi s področja izobraževanja, ki so navedeni v 28. členu ZOFVI, sindikatom (SVIZ) in posameznimi društvi (Društvo šolskih svetovalnih delavcev Slovenije, Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije, Društvo zasebnih šol, Društvo Ravnatelj ...).

1.4.1 Inšpekcijski postopki

Inšpektorji v inšpekcijskih nadzorih opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela in s tem nad spoštovanjem predpisov po uradni dolžnosti. Inšpektorat je v letu 2006 na področju šolstva in športa opravil skupaj sto štiriindvajset (124) rednih nadzorov ter s področja šolstva obravnaval tristo petinosemdeset (385) pobud, s področja športa pa deset (10). V šolstvu je bilo opravljenih še devet (9) ponovnih nadzorov. Trend povečevanja prispelih pobud za uvedbo izrednega nadzorstva in s tem povečanje števila inšpekcijskih postopkov oziroma nadzorov se je v primerjavi s prejšnjimi leti nadaljeval (Grafični prikaz 3).

Grafični prikaz 3: Nadzori na področju šolstva in športa primerjalno v letih 2004-2006

Razloge za povečanje števila pobud na področju šolstva (sedemštirideset - 47) in hkrati števila očitanih kršitev, ki jih je bilo kar devetinsedemdeset (79) več kot v letu 2005, pripisujemo večji osveščenosti posameznikov, pa tudi večji prepoznavnosti Inšpektorata ter dejstvu, da so določeni problemi tudi medijsko, politično in v širši javnosti vse odmevnejši.

1.4.2 Prekrškovni postopki

Tudi število prekrškovnih postopkov se je v letu 2006 povečalo. Uvedli smo jih v vseh primerih, ko so bile ob inšpekcijskem nadzoru ugotovljene kršitve zakonov, ki so

opredeljene kot prekrški, in se zanje izrekajo globe, kot tudi v primerih, ko smo prejeli predloge za uvedbo postopka od drugih institucij. K povečanemu obsegu so vsekakor prispevale spremembe šolske zakonodaje, ki je v posameznih predpisih (ZGim, ZPSI, ZVrt, ZIO, ZMat...) dopolnila ali na novo opredelila posamezne kršitve kot prekrške v kazenskih določbah, kar je šolski inšpekciji dalo zakonsko podlago za vodenje postopka in sankcioniranje prekrška. Skupaj je bilo vodenih dvaintrideset postopkov.

1.4.3 Preventivno delovanje

Inšpektorat je o svojem delu in o ugotovitvah iz opravljenih nadzorstev obveščal javnost preko medijev ter preko svetovnega spleta oziroma domače strani ministrstva, ob različnih posebnih priložnostih pa je o svojih stališčih, ugotovitvah in ukrepih javnost obveščal tudi preko službe za stike z javnostjo na MŠŠ. Strokovno javnost (ravnatelje, šole in strokovne delavce) so uslužbenci Inšpektorata seznanjali na zborovanjih ravnateljev. Odgovarjali so tudi na vprašanja, ki so jih zastavljali posamezniki ter šole in različni drugi izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov. Vprašanja so se, podobno kot prejšnja leta, nanašala na ustreznost ravnanja in vodenja postopkov, ki jih določajo šolski predpisi. Največkrat pa so starši otrok (učencev in dijakov), pa tudi sami udeleženci izobraževanja, želeli dobiti nasvet, kako naj ravnajo v primerih, ko se jim je domnevno zgodila krivica, ker šola oziroma strokovni delavci niso ravnali tako, kot to določajo šolski predpisi. Ob naštetih aktivnostih so uslužbenci Inšpektorata še aktivno sodelovali na srečanjih strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, v Šoli za ravnatelje, pa tudi na strokovnih srečanjih v posameznih zavodih, društvih in lokalnih skupnostih.

1.4.4 Druge aktivnosti

V letu 2006 je pooblaščenka Inšpektorata za dostop do informacij javnega značaja na podlagi pisnih predlogov trem posameznikom omogočila dostop do informacij javnega značaja in dokumentov, ki so nastali pri delu v našem organu. Povečalo se je tudi število vprašanj v zvezi z razumevanjem zakonodaje, na katera so bili podani pisni odgovori v osemnosemdesetih (78) primerih. Pojasnila in odgovori na vprašanja novinarjev so bila preko predstavnice za stike z javnostjo posredovana v sedmih (7) primerih.

1.4.5 Sodelovanje z drugimi službami in organi

Skladno s strategijo delovanja inšpekcijskih služb se je Inšpektorat aktivno povezoval in sodeloval z drugimi inšpekcijskimi službami na naslednje načine:

- s sodelovanjem v inšpekcijskem svetu
- s posvetovanjem z inšpektorji drugih inšpektoratov
- z odstopom pobud, ki ne sodijo v stvarno pristojnost šolske inšpekcije

- z opravljanjem skupnega nadzora v posameznih zavodih, in sicer zaradi večje ekonomičnosti in učinkovitosti pri ugotavljanju dejanskega stanja in ukrepanja
- s pobudami in realizacijo skupnih tematskih sestankov z drugimi inšpektorati (zdravstveno, VURS, proračunsko, inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev, delovno inšpekcija in tudi s policijo) v smislu reševanja vprašanj glede pristojnosti in izvedbe skupnih nadzorov.

Prav tako je potekalo aktivno sodelovanje z Ministrstvom za šolstvo in šport, in to predvsem:

- s sprotnim obveščanjem o problematiki, ki je bila ugotovljena na nadzorih, zlasti z vidika kršitev pravic in s tem zaščite otrok in udeležencev izobraževanja
- s sodelovanjem s Službo za vpis v razvid, s katero smo opravili skupen ogled zavodov v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za izvajanje javno-veljavnih programov
- z ažuriranjem in dopolnitvijo liste izvedencev za posamezna predmetna področja
- z večjim pretokom informacij z MŠŠ in pridobitvijo drugih informacij in dokumentov se je povečala tudi učinkovitost nadzorov
- inšpektorji so sodelovali v delovnih skupinah za pripravo zakonskih in podzakonskih aktov na področju šolstva in športa.

II NADZORI

1. NADZORI V VRTCIH IN ŠOLAH

Po ZSoll Inšpektorat v vrtcih in šolah izvaja redne, izredne in ponovne nadzore. Kljub osiromašeni kadrovski zasedbi in dejstvu, da se število pobud, zaradi katerih se uvede inšpekcijski postopek, iz leta v leto povečuje in je v porastu tudi obseg drugega dela, je bilo v letu 2006 izvedenih skupaj štiristo enaintrideset (431) inšpekcijskih postopkov (rednih, izrednih, ponovnih), kar je za šestinšestdeset (66) nadzorov ali 15 % več kot v preteklem letu. Izrečenih je bilo tudi več ukrepov, kar je imelo za posledico daljši čas inšpektorjevega spremljanja izvršitve posameznih odrejenih ukrepov.

Tabela 2: Nadzori primerjalno v letu od 2004 do 2006

Nadzor	2004	2005	2006
redni	33	27	37
izredni	322	338	385
ponovni	0	0	9
Skupaj	355	365	431

1.1 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR

ZSoll določa, da je treba redni nadzor v šoli oziroma vrtcu opraviti praviloma vsakih pet let. Zaradi nezadostne kadrovske zasedbe je zakonsko določena pogostnost rednih nadzorov neizvedljiva, hkrati pa razmeroma majhno število rednih nadzorov ne dovoljuje zaželenih posplošitev o tem, v kolikšni meri se v vrtcih in šolah resnično udeležujejo predpisane zakonske norme. S programom dela Inšpektorata za leto 2006 je bilo predvidenih trideset (30) rednih inšpekcijskih nadzorov, a smo presegli plan za 37 %, kar prikazuje Tabela 3.

Tabela 3: Redni inšpekcijski nadzor v letu 2006

	VRT	OŠ OŠPP	GŠ	SŠ	DD VZ	VSŠ	IO	skupaj	
	št	št	št	št	št	št	št	št	%
načrtovana nadzorstva	4	10	2	7	3	2	2	30	100
opravljena nadzorstva	3	14	1	14	1	2	2	37	137
realizacija (%)	75	140	50	200	33	100	100		

Vsebina rednega nadzorstva je usklajena z določilom 12. člena ZSoll, opravlja se celosten pregled nad zakonitostjo dela vrtcev in šol. Tako kot pretekla leta je bil tudi v letu 2006 inšpekcijski postopek usmerjen predvsem na naslednja področja:

- na statusna vprašanja oziroma ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti (skladnost organiziranosti zavoda predvsem glede na akt o ustanovitvi, vpis v sodni register zavodov, vpis v razvid izvajalcev vzgojno-izobraževalnih programov)
- organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela (med drugim tudi na realizacijo vzgojno-izobraževalnega dela po predpisanem predmetniku in letnem delovnem načrtu šole), delo šolskih strokovnih organov in sodelovanje s starši, delo strokovnih služb
- ravnateljevo načrtno skrb za kakovost vzgojno-izobraževalnega dela na šoli (načrtovanje, analiziranje, spremljanje pouka)
- spoštovanje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (še posebej izpolnjevanje kadrovskih pogojev za izvajanje pouka)
- uresničevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja (še posebej postopki, oblike in načini ocenjevanja znanja ter postopki izrekanja vzgojnih ukrepov)
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev (izvajanje pouka in vodenje dokumentacije o pouku, priprava na vzgojno-izobraževalno delo)
- vodenje evidenc in pedagoške dokumentacije
- namensko rabo finančnih sredstev (poraba sredstev za regresirano prehrano učencev, šolo v naravi in plavalni tečaj, poslovanje učbeniškega sklada) ter določanje višine prispevkov staršev in njihovo namensko porabo (šolski sklad, financiranje nadstandardnih oziroma neobveznih dejavnosti in programov).

1.1.1 Ugotovljene kršitve po področjih

Tabela 4: Ugotovljene kršitve po področjih

Področje	št	skupaj	
		št	%
izpolnjevanje statusnih, materialnih in kadrovskih pogojev za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela	št	27	14
izpolnjevanje standardov in normativov	št.	9	5
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	št	46	23
uresničevanje pravic in dolžnosti otrok (skupaj)	št	53	27
ocenjevanje	št	16	8
vzgojno ukrepanje	št	17	9
drugo	št	20	10
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	št	7	4
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	št	37	18
prispevki staršev in njihova namenska raba	št	4	2
ravnatelj ne uresničuje nalog	št	13	7
skupaj	št	196	100
št. izdanih opozoril		400	

* V tabeli dejansko niso prikazane kršitve po številu kršitev, ampak področja kršitev, kjer je bil opravljen redni nadzor in so bile ugotovljene kršitve po prikazanih področjih.

Praviloma so bili odrejeni ukrepi tudi izvršeni, v posameznih primerih pa so po pretečenem roku inšpektorji ravnatelje skladno z določili ZIN in v povezavi z ZP-1 pisno opozorili, da odzivno poročilo in potrebna dokazila o izvršitvi ukrepov niso bila pravočasno posredovana Inšpektoratu. V takšnih primerih je bilo o neodzivnosti ravnatelja obveščeno tudi MŠŠ.

Največ kršitev so inšpektorji ugotovili na sledečih področjih: uresničevanje pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja (27 %), pri organizaciji vzgojno-izobraževalnega dela (23 %), pri vodenju pedagoške dokumentacije (18 %), izpolnjevanju pogojev za delo (14 %) ter pri uresničevanju nalog ravnatelja (v 7 % deležu). Sledi področje spoštovanja standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v 5 % deležu ter v 4 % na področju uresničevanja pravic in obveznosti strokovnih delavcev, prispevki staršev in njihova namenska uporaba pa sledijo z 2 % deležem kršitev predpisov. Ugotovljene kršitve po posameznih področjih so podrobneje predstavljene v poglavju Ugotovitve.

1.2 IZREDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR

V letu 2006 je Inšpektorat prejel tristo petinosemdeset (385) pobud za uvedbo izrednega nadzora v vrtcih in šolah, kar je za 14 % ali sedeminštirideset (47) pobud več kot v letu 2005 (Tabela 1). Od teh je bilo petindvajset (25) pobud prenesenih iz leta 2005.

Pobudniki so v posameznih pobudah navajali tudi po več domnevnih kršitev predpisov, tako da je bilo očitanih kršitev kar petsto petnajst (515), to je dvainšestdeset (62) kršitev več kot v preteklem letu. Inšpekcijski postopek je bil uveden v tristo petinosemdesetih (385) primerih, kar je sedeminštirideset (47) inšpekcijskih postopkov več kot v letu 2005.

Izredni inšpekcijski postopki so potekali v dvesto triinštiridesetih (243) različnih zavodih. Ob tem velja izpostaviti, da je bilo v (nekaterih) posameznih zavodih opravljenih večje število nadzorov, ker so pobude prihajale večinoma s strani zaposlenih na šoli, in sicer: na eni sami šoli je bilo obravnavanih po 13, 9, 7 in 6 pobud, na petih (5) šolah po 5 pobud, na sedmih (7) po 4, na štirinajstih (14) po 3 pobude, na dvainštiridesetih (42) šolah po 2 in na sto enainsedemdesetih (171) šolah po ena (1) pobuda.

V inšpekcijskih postopkih je bilo ugotovljenih dvesto devetintrideset (239) kršitev ali 40 %. Od tega je bilo potrjenih sto petinšestdeset (165) kršitev ali 32 % od petsto petnajstih (515), očitanih v pobudah, na nadzorih pa so inšpektorji ugotovili še štiriinšedemdeset (74) novih kršitev, ki v pobudah niso bile navedene. Dvesto šestinšestdeset (266) ali 45 % kršitev, očitanih v pobudah, v postopku ni bilo potrjenih. Ostale očitane kršitve – šestinosemdeset (86) oziroma 15 % - niso bile obravnavane, ker so bile zaradi nepristojnosti šolske inšpekcije po uradni dolžnosti odstopljene drugim pristojnim organom ali pa v postopku ni bilo mogoče najti pristojnega organa, zato inšpektorji niso ukrepali oziroma so postopek ustavili. V tristo petinosemdesetih (385) inšpekcijskih postopkih je bilo izrečenih skupaj tristo štiriinšedemdeset (334) ukrepov na podlagi 14. člena ZSoll.

1.2.1 Uvedba postopka

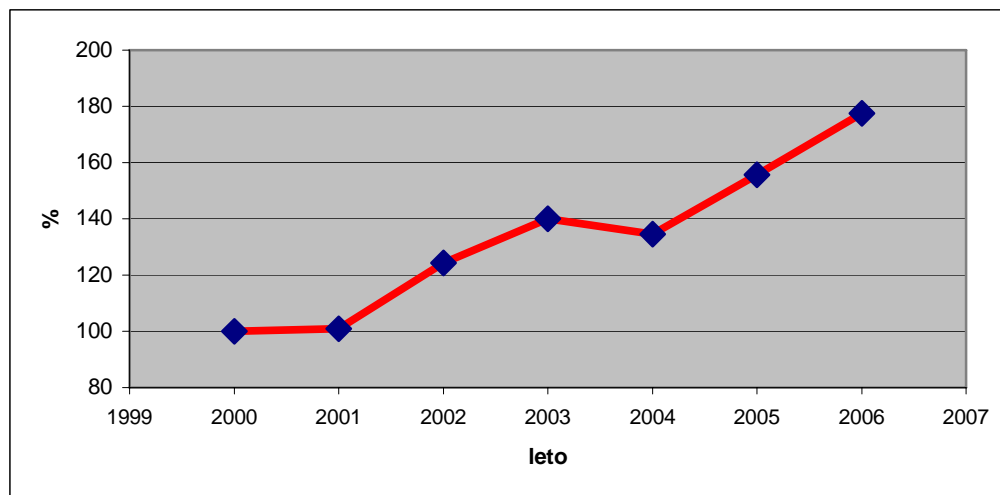
Začetek izrednega inšpekcijskega postopka je vezan na prejeto pobudo (prijavo, pritožbo, sporočilo) in se zaradi varovanja javne koristi vodi po uradni dolžnosti. Zavezanec oziroma stranka v postopku je zavod, zoper katerega je uveden nadzor, oziroma njen zakoniti zastopnik, in ne pobudnik, kot to pobudniki pogosto razumejo.

V Tabeli 5 prikazujemo letno dinamiko pobud za izredni nadzor. Največ pobud je bilo podano v mesecih, ko poteka v šolah zaključno ocenjevanje (maj, junij, september). To potrjuje tudi vsebinska analiza pobud (Tabela 7 in dalje), saj se je daleč največ pobud (40%) nanašalo na področje izpolnjevanja pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja, med njimi pa močno izstopajo tiste, ki se nanašajo na pravice v zvezi z ocenjevanjem znanja, dopuščanjem nasilnega ravnanja in s tem povezanim zagotavljanjem varnosti ter vzgojnim ukrepanjem (134 od 207 pobud), kar predstavlja 65 % tovrstnih pobud oziroma očitanih kršitev pobudnikov.

Tabela 5: Prejete pobude

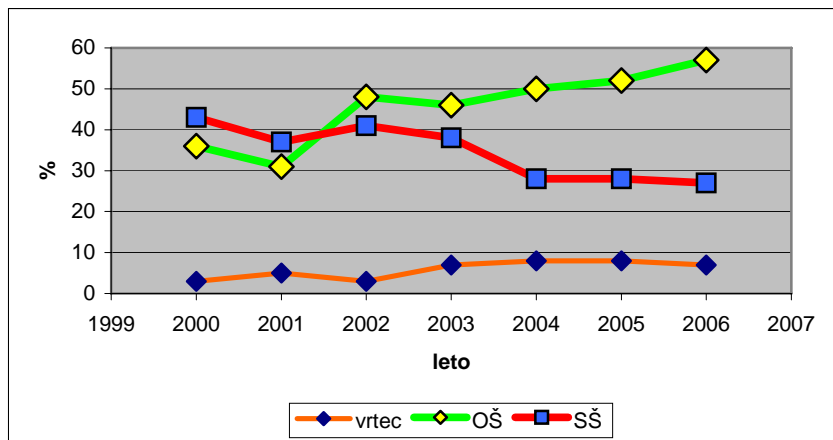
Prejete pobude	skupaj	
	št	%
iz leta 2005	25	6
januar 2006	32	8
februar 2006	22	6
marec 2006	26	7
april 2006	26	7
maj 2006	38	10
junij 2006	57	15
julij 2006	13	3
avgust 2006	11	3
september 2006	51	13
oktober 2006	30	8
november 2006	27	7
december 2006	27	7
Skupaj	385	100

Tako kot pretekla leta je bilo tudi v letu 2006 podanih največ pobud za nadzor v osnovnih (54 %) in srednjih šolah (27 %), manj v vrtcih (7 %). V letu 2006 je naraslo število pobud za uvedbo nadzora na področju VSŠ (od 4 na 8 pobud) in izobraževanja odraslih (od 0 na 9 pobud).

Grafični prikaz 4: Število pobud po letih nadzora v vrtcih in šolah

Iz Grafičnega prikaza 4 je razvidno, da se število pobud iz leta v leto povečuje. Število pobud po letih nadzora v vrtcih in šolah je tako od leta 2000 naraslo za 80%.

Grafični prikaz 5: Delež pobud glede na zavod

Primerjava frekvence pobud za OŠ in SŠ kaže na to, da se na Inšpektorat vedno bolj obračajo predvsem starši učencev, medtem ko število pobud za SŠ ne narašča z enako intenzivnostjo. Od leta 2000 dalje je bilo pobud za uvedbo nadzora v SŠ več ali približno enako kot za OŠ, čeprav je OŠ in vanje vključenih učencev bistveno več kot SŠ in dijakov. Kasneje pa se je razmerje med pobudami za OŠ in pobudami za SŠ močno spremenilo. Ta trend prikazuje Grafični prikaz 5. Število pobud za nadzor nad višješolskim strokovnim izobraževanjem (VSŠ) je naraslo na pet (5), za uvedbo nadzora v šolah za otroke s posebnimi potrebami pa od štiri (4) na trinajst (13).

1.2.2 Pobudniki

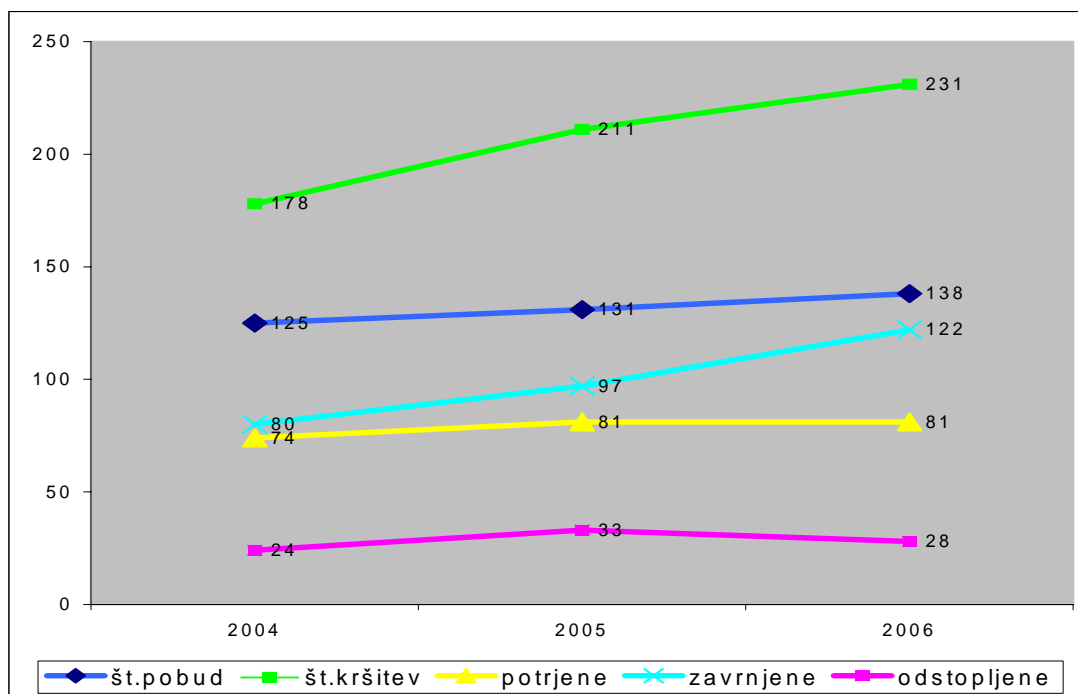
Pobude za izredni nadzor so podajali pretežno pobudniki, ki jih predvideva 11. člen ZSoll (anonimni, starši, udeleženci, strokovni delavci oz. sindikat), kot je vidno iz podatkov v Tabeli 6.

Tabela 6: Pobudniki za nadzor

	VRT	OŠ	OŠPP	GŠ	SŠ	DD VZ	VSŠ	IO	Skupaj	
	št	št	št	št	št	št	št	št	št	%
učenci, dijaki, skupnost dijakov					8		2	1	11	3
starši, skrbniki, rejniki, svet staršev	10	81		3	23	3			120	31
delavci šol, reprezentativni sindikati	5	12	2		18	3			40	10
drugi	2	38	7	3	15	2	2	7	76	20
anonimni	8	79	1	3	41	4	1	1	138	36
skupaj	25	210	10	9	105	12	5	9	385	100
%	6	55	3	2	27	3	1	2		100

Tako kot v zadnjih letih največji delež pobud še vedno nosijo anonimni pobudniki (36 %), čeprav se je glede na leto 2005 (39 %) njihov delež zmanjšal za 3 %. Tretjino pobud so podali starši, skrbniki in rejniki. V manjšem deležu se pojavljajo drugi pobudniki in zaposleni oziroma njihovi sindikati, njihov delež v celotnem številu pobud se je v primerjavi z letom 2005 zmanjšal za 3 %. Pobude udeležencev izobraževanja (učencev, dijakov, odraslih) so v vseh letih posredovane v najmanjšem deležu. Ta se je v letu 2006 v primerjavi s preteklim letom zmanjšal še za 3 %.

Na podlagi 24. člena ZIN mora inšpektor obravnavati anonimne pobude enako kot pobude znanih pobudnikov, razen če iz okoliščin izhaja sum, da je prijava neresna oziroma lažna. Odstotni delež utemeljenih pobud, na osnovi katerih so inšpektorji potrdili očitane kršitve, upada (z 38 % na 35 %), narašča pa odstotek pobud, na osnovi katerih inšpektorji očitanih kršitev niso potrdili (s 46 % na 53 %). Kot je razvidno iz Grafičnega prikaza 6, se je od dvesto enaintridesetih (231) očitanih kršitev, ki so jih navajali anonimni pobudniki, potrdilo le enainosemdeset (71) ali 35 %, kar pomeni, da je bila potrjena vsaka tretja v pobudi očitana kršitev. Sto dvaindvajset (122) očitanih kršitev ali 53 % je bilo zavrženih, v osemindvajsetih (28) primerih ali 12 % pa so bile zaradi stvarne nepristojnosti Inšpektorata pobude odstopljene drugim organom.

Grafični prikaz 6: Anonimni pobudniki in kršitve

1.2.3 Področja nadzora v postopkih izrednih nadzorstev

Področja nadzora določa 12. člen ZSoll. V vseh letih je bilo prejetih največ pobud, ki so se nanašale na pravice in obveznosti udeležencev izobraževanja v vrtcu, osnovni šoli in srednji šoli, kar prikazuje spodnja Tabela 7.

Tabela 7: Področje izrednega nadzora

	skupaj	
	št	%
izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobr.	179	46
nasilno ravnanje delavcev	16	4
zagotavljanje varnosti udeležencev	31	8
izvajanje pouka, ocenjevanje, vzgojno ukrepanje, drugo	132	34
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzg.-izobr. dejavnosti	9	2
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	15	4
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	37	10
vođenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	6	1
izvajanje nalog ravnatelja	28	7
določanje višine prispevkov staršev in njihova raba	19	5
postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja	31	8
drugo	61	17
skupaj	385	100

Opomba: glej povezavo s Tabelo 8

Pobude, na podlagi katerih se je začel inšpekcijski postopek, so v sto devetinsedemdesetih (179) primerih oziroma 46 % navajale kršitve izpolnjevanja pravic otrok in udeležencev izobraževanja, tem sledijo navedbe o kršitvah, ki sodijo v področje »drugo«, na tretjem mestu po številu očitanih kršitev pa je bilo v letu 2006 uresničevanje pravic strokovnih delavcev - sedemintrideset (37) ali 10 %, kar v primerjavi z letom 2005 pomeni povečanje za 2 %. Za 33 % se je povečalo tudi število pobud, ki so opozarjale na nepravilnosti pri postopkih imenovanja ravnatelja ter pri izvajanju nalog ravnatelja.

1.3 PONOVI NADZOR

Inšpektorat je skladno z ZSoll opravil ponovni inšpekcijski nadzor v primerih, ko po preteku določenih rokov ni prejel dokazila o odpravi nezakonitosti oziroma je inšpektor preverjal realizacijo ukrepov (opozoril in izdanih odločb). Opravljenih je bilo devet (9) ponovnih nadzorov, od tega štiri (4) v osnovni šoli, trije (3) v srednji šoli in dva (2) v zavodih za izobraževanje odraslih. V izpeljanih postopkih ponovnega nadzorstva je bilo ugotovljenih šestnajst (16) novih kršitev predpisov in pomanjkljivosti, za kar je bilo izdanih trideset (30) opozoril. V štirih (4) zavodih je bila ugotovljena izpolnitev odrejenih ukrepov inšpektorja, zato niso bili odrejeni novi ukrepi. Šestim (6) zavodom so bili ponovno odrejeni ukrepi in postavljeni novi roki za izvršitev. V enem primeru je bila izdana odločba, s katero so se razveljavile nezakonito pridobljene ocene, izdan je bil tudi en plačilni nalog zaradi nenačrtovanja dela na področju IO.

2. UGOTOVITVE O OPRAVLJENIH NADZORIH

V postopkih rednih, izrednih in ponovnih nadzorov so inšpektorji ugotavljali različne kršitve zakonsko določenih standardov za ravnanje vrtcev in šol, vendar pa teh ugotovitev ni mogoče posplošiti v oceno, da je problematika spoštovanja zakonitosti in zaščite pravic otrok v vrtcih in ostalih udeležencev izobraževanja v šolah pereča. Kljub temu pa v poročilu opozarjamo na nekatere pogostejše pomanjkljivosti, ki so se pokazale v šolah, ne glede na to, ali so ugotovljene ob opravljanju nadzora na terenu ali v ugotovitvenem postopku v prostorih Inšpektorata.

2.1 OČITANE IN POTRJEJENE KRŠITVE

Iz tristo petinosemdesetih (385) pobud za izredni nadzor, kolikor jih je bilo posredovanih Inšpektoratu v letu 2006, je izhajalo petsto petnajst (515) očitanih kršitev (Tabela 8), iz česar izhaja, da so nekatere pobude vključevale več različnih očitanih kršitev.

Tabela 8: Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami

	očitane		potrjene	
	št	%*	št	%**
izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobr.	207	40	87	42
ocenjevanje	62	12	29	47
vzgojno ukrepanje	16	3	9	56
dopuščanje nasilnega ravnanja	29	6	16	55
zagotavljanje varnosti	27	5	8	30
drugo	73	14	25	34
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzg.-izobr. dejavnosti	48	9	10	21
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	36	7	14	39
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	28	5	11	39
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	10	2	7	70
uporaba potrjenih učbenikov	3	1	1	33
ravnatelj ne uresničuje nalog	23	4	6	26
standardi in normativi	3	1	0	0
določanje višine prispevkov staršev in njihova raba	17	3	4	23
imenovanje in razrešitev ravnatelja	36	7	14	39
drugo (ni v pristojnosti inšpektorata)	104	20	11	11
skupaj	515	100	165	32

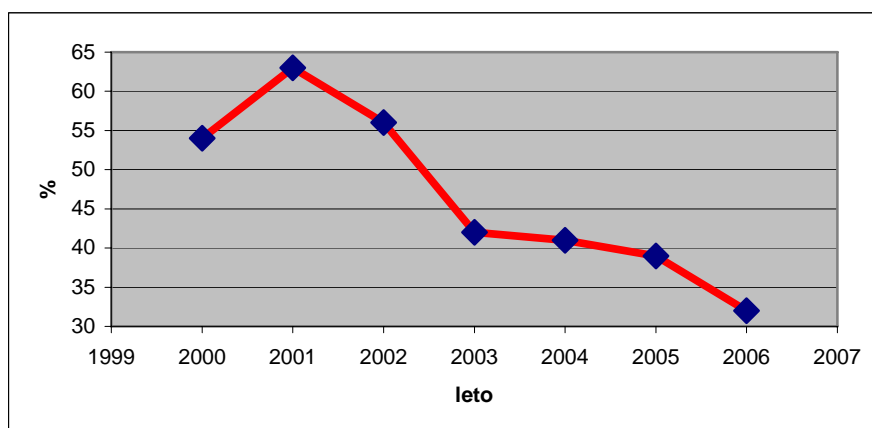
* stolpec % pri očitanih kršitvah kaže delež očitanih kršitev po področjih od skupnih 515 očitanih kršitev,

** stolpec % pri potrjenih kršitvah kaže delež potrjenih kršitev od očitanih kršitev s posameznega področja.

Očitane kršitve so se v največjem deležu nanašale na izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja (40 %), sledil je 20 % delež kršitev, ki niso sodile v stvarno pristojnost Inšpektorata. Ker za preverjanje njihove utemeljenosti ni bil pristojen šolski Inšpektorat, so v tabeli prikazane v rubriki drugo. Nato sledi 9 % delež kršitev glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela, 7 % delež nosita organizacija vzgojno-izobraževalnega dela in postopki imenovanja ravnatelja, 5 % delež pa je s področja uresničevanja pravic in obveznosti strokovnih delavcev.

Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami pokaže, da je bila slaba tretjina (32 %) očitanih kršitev potrjena. Največji delež očitanih kršitev (70 %) je bil potrjen s področja vodenja dokumentacije, sledi 42 % delež s področja uresničevanja pravic otrok in udeležencev izobraževanja, 39 % delež izkazujejo področja: imenovanje in razrešitev ravnatelja, uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev ter organizacija vzgojno-izobraževalnega dela.

Največ očitanih kršitev v pobudah za nadzor se je nanašalo na OŠ in OŠPP (59 %), medtem ko je delež očitanih kršitev za SŠ znašal 27 %, za vrtce 8 %, za GŠ 2 % in za VSS ter IO 1 %.

Grafični prikaz 7: Delež potrjenih pobud v vrtcih in šolah

Opomba: glej v povezavi z Grafičnim prikazom 8

Od vseh petsto petnajst (515) kršitev, očitanih v pobudah, se je v inšpekcijskih postopkih potrdilo sto petinšestdeset (165) kršitev, kar predstavlja 32 %. Grafični prikaz 7 prikazuje, da je upravičenost očitanih kršitev v pobudah v upadanju.

2.2 UGOTOVLJENE KRŠITVE PO PODROČJIH

Inšpektorji so v inšpekcijskih postopkih rednega nadzorstva odkrili sto šestindvetdeset (196) kršitev, v postopkih preverjanja očitanih kršitev v izrednih nadzorih pa sto petinšestdeset (165), kar skupaj predstavlja tristo enaintrideset (331) kršitev. Poleg tega je bilo na izrednih in ponovnih nadzorih ugotovljenih še štiriinšedemdeset (74) novih kršitev, ki niso bile nakazane že v pobudah. Skupaj je bilo torej v letu 2006 ugotovljenih

štiristo petintrideset (435) kršitev, kar je šestindevetdeset (96) kršitev ali 28 % več kot v letu 2005 (339 kršitev) - Tabela 9.

Tabela 9: Porazdelitev kršitev, ugotovljenih na rednih in izrednih nadzorih

	skupaj	
	št	%
izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja	159	36
preverjanje in ocenjevanje znanja	45	10
vzgojno ukrepanje	29	7
dopuščanje nasilnega ravnanja	17	4
varnost	10	2
drugo	58	13
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzg.-izobr. dejavnosti	35	8
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	82	19
standardi in normativi	9	2
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	24	5
vodenje ped. dokumentacije in izdajanje javnih listin	59	13
določanje višine prispevkov staršev in njihova raba	8	2
imenovanje in razrešitev ravnatelja	28	6
drugo	31	7
skupaj	435	100

Inšpektorji so na rednih in izrednih ter ponovnih nadzorih v šolah in vrtcih ugotovili skupaj štiristo petintrideset (435) kršitev, katerih ugotavljanje je v stvarni pristojnosti Inšpektorata. V nadaljevanju predstavljamo ugotovljene kršitve po posameznih področjih nadzora.

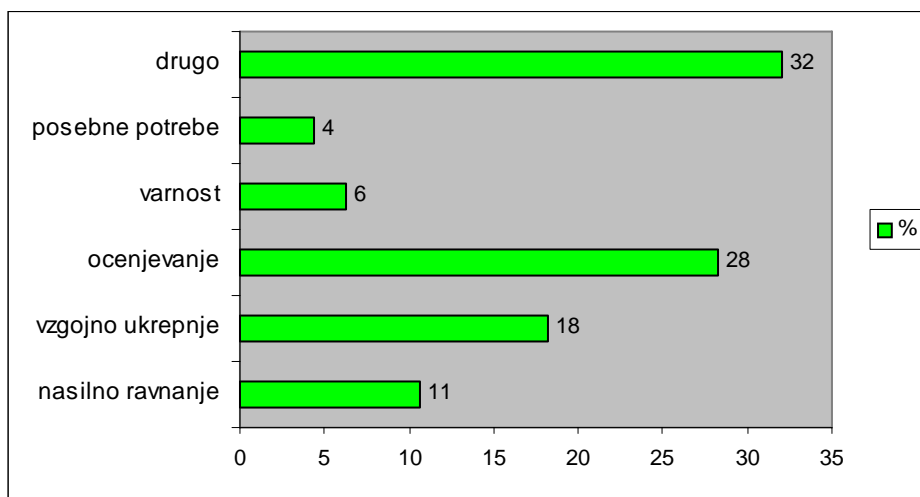
2.2.1 Izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja

Kot je razvidno iz podatkov v Tabeli 8 in Tabeli 9, so inšpektorji na izrednih nadzorih od dvesto sedem (207) očitanih kršitev v zvezi z uresničevanjem pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja potrdili kršitve v sedeminosemdesetih (87) vrtcih in šolah. V letu 2006 je bilo torej utemeljenih pobud s področja uresničevanja pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja 42 %. Med temi pobudami je bilo s področja uresničevanja pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja kar dvainšestdeset (62) ali 12 % takih, ki so se nanašale na ocenjevanje, šestnajst (16) oziroma 3 %, na vzgojno ukrepanje, devetindvajset (29) oziroma 6 % na dopuščanje nasilnega ravnanja, sedemindvajset (27) ali 5 % na zagotavljanje varnosti in šestinštirideset (46) oziroma 9 % na druge probleme vzgojno-izobraževalnega dela. Med prejetimi pobudami zahtevajo posebno pozornost pobude, ki opozarjajo na domnevno nasilno ravnanje delavcev šole in na premajhno skrb šol oziroma šolskih vodstev za varnost udeležencev izobraževanja. Iz Grafičnega prikaza 7 je razvidno, da je bilo na vseh nadzorih skupaj ugotovljenih sto devetinpetdeset (159) kršitev s področja spoštovanja pravic otrok in udeležencev izobraževanja. Največ kršitev je bilo ugotovljenih na področju ocenjevanja znanja

(28 %), sledi vzgojno ukrepanje z 18 % deležem in dopuščanje nasilnega ravnanja z 11 %, varnost je bila kršena v 6 %, v 4 % so bile ugotovljene kršitve pravic otrok s posebnimi potrebami. V področju drugo smo združili ostale pravice otrok, ki so se pojavljale v majhnem številu (dnevna, tedenska in letna obremenitev, izvajanje kurikula, onemogočanje predvidenih oblik organiziranja, onemogočanje udeležbe na izletih, ekskurzijah, šole v naravi, strokovne pomanjkljivosti pri vzgojno-izobraževalnem delu s strani strokovnega delavca, drugo...), zato skupaj predstavljajo sicer visok delež (32 %), ki ga ne upoštevamo pri razvrščanju v ostalih deležih.

Tabela 10: Kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja

kršitev	št.	%
nasilno ravnanje	17	11
vzgojno ukrepanje	29	18
ocenjevanje znanja	45	28
varnost	10	6
posebne potrebe	7	4
drugo	51	32
skupaj	159	100

Grafični prikaz 8: Ugotovljene kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja

V nadaljevanju predstavljamo vsebine posameznih ugotovljenih kršitev pravic otrok in udeležencev izobraževanja.

2.2.1.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Ocenjevanje znanja je področje pouka, ki je s stališča zavarovanja pravic učencev in dijakov zelo podrobno normirano, predpisi pa se ves čas spreminjajo, uvajajo se novosti (»nms«). Še vedno pogosto prihaja do konfliktov v postopkih ocenjevanja znanja tudi

zaradi neustrezno realiziranih drugih faz izobraževalnega procesa (obravnavo vsebin, ponavljanje, utrjevanje, predvsem pa preverjanje pridobljenega znanja pred ocenjevanjem). Inšpektorji so v letu 2006 ugotavljali mnoge istovrstne kršitve kot že v preteklih letih, tudi po deležu kršitev ostaja to področje na isti ravni kot preteklo leto. Inšpektorji ugotavljajo, da ocenjevanje ni ustrezno v približno četrtini nadzorovanih šol. Prevladuje pisno ocenjevanje, ocenjevanje je slabo načrtovano, pisne naloge v posameznih primerih nimajo oblikovanih kriterijev, v redovalnicah se ponekod pojavljajo vmesne ocene in znaki, kriteriji ocenjevanja niso predhodno predstavljeni učencem, dijakom oziroma staršem, ocene pri pisnem ocenjevanju se ne razveljavijo ob preseženem predpisanem številu negativnih ocen.

Število očitanih kršitev navedenega področja je ostalo na isti ravni kot leto poprej. Od dvainšestdesetih (62) očitanih kršitev v zvezi z ocenjevanjem znanja jih je bilo v inšpekcijskem postopku potrjenih devetindvajset (19) oz. 46%, kar kažeta Tabela 7 in Tabela 8. Poleg tega so bile ugotovljene kršitve tudi na rednih in ponovnih nadzorih, tako da je bilo skupaj ugotovljenih petinštirideset (45) kršitev, kar predstavlja 28 % delež vseh ugotovljenih kršitev. Navajamo nekaj ugotovljenih nepravilnosti in kršitev s posameznih področij:

- javnost ocenjevanja: kriteriji ocenjevanja, cilji in standardi niso predstavljeni, meje za ocene in točkovniki niso znani pred ocenjevanjem, obveščanje o rezultatih ocenjevanja ni sprotno, ni omogočen vpogled v ocenjene pisne izdelke
- preverjanje znanja: ni izvedeno pred ocenjevanjem, ni ugotovljeno predznanje, doseganje učnih ciljev in standardov, preverjanje ni načrtovano
- ocenjevanje znanja: se ne izvaja sproti - skozi vse šolsko leto, ocenjeno je znanje, ki ni določeno z učnim načrtom, frekvenca ocenjevanja na podlagi pisnega izdelka je prepogosta, pojavljajo se vmesne in delne ocene, »nms« ni obrazložen, standardov in kriterijev ocenjevanja ni določil strokovni aktiv, vpis ocen ni izvršen v predpisanem roku, prekoračitev števila pisnega ocenjevanja na dan in v tednu, nobene ocene v ocenjevalnem obdobju, ni izvedeno ponovno ocenjevanje, ni analize vzrokov za neuspeh
- določitev splošnega uspeha: razrednik ni oblikoval predloga splošnega uspeha z učenci, po izpitu ni odločal učiteljski zbor, neupoštevanje dosežkov in aktivnosti, določanje uspeha po aritmetični sredini
- izpiti: neustrezna sestava komisij, izvedeni popravni namesto predmetni izpiti, strokovni aktiv ni pripravil izpitnega gradiva
- postopek obravnave ugovorov: nepravilno sestavljena komisija, komisija ni vodila zapisnika o postopku reševanja in se ni opredelila do vseh ugovornih navedb, ni izkazana vročitev.

2.2.1.2 Vzgojno ukrepanje

V prejetih pobudah je bil Inšpektorat opozorjen na šestnajst (16) domnevnih kršitev s področja vzgojnega ukrepanja, ki so se potrdile v devetih (9) primerih. Na rednih nadzorih je bilo ugotovljenih še devetnajst (19) kršitev, kar pomeni, da so bile navedene pravice kršene v devetindvajsetih (29) primerih, kar znaša 19 % delež vseh kršitev s tega

področja. Ugotovljene kršitve pri izrekanju vzgojnih ukrepov se nanašajo na nepravilno vodenje postopka izrekanja, ki se izkazuje tudi v pomanjkljivo oziroma neustrezno vodeni dokumentaciji o postopku vzgojnega ukrepanja, to je vodenju map vzgojnih ukrepov (ni predloga za vzgojno ukrepanje, sklep nima obrazložitve...), kar največkrat opozarja na nedoslednosti v vodenih postopkih, kot npr.: ni zagovora dijaka, ni pridobljenih mnenj, ni upoštevana postopnost izrekanja, očitano dejanje ni okvalificirano kot kršitev, itd. Pogosto v postopku niso zbrana vsa potrebna dejstva in dokazi za očitano dejanje. Prav tako se pri oblikovanju predloga za odločitev vzgojnega ukrepa ne upošteva dovolj osebna zrelost kršitelja, nagibi, okoliščine dogodka, postopnost in posledice ukrepanja. Navajamo nekaj najbolj pogostih pomanjkljivosti in nepravilnosti:

- pomanjkljivo vodenje postopka izrekanja vzgojnega ukrepa, neutemeljenost izrečenega opomina
- izdani sklep/obvestilo ne vključuje ustrezne obrazložitve
- šola ne izreka vzgojnih ukrepov, razredniki in ravnatelj ne obravnavajo vzgojne problematike
- postopek ugotavljanja kršitve in odločanje nista skladna s Pravilnikom o pravicah in dolžnostih (osnovna šola) oziroma Pravilnikom o šolskem redu (srednja šola), nepopolno je izpeljan dokazni postopek pred izrekom ukrepa
- odgovornost učencev za kršitev ni bila dovolj pretehtana in dokazana, vzgojni ukrepi niso bili ustrezno utemeljeni
- posamezne šole vodijo evidenco vzgojnih ukrepov v nasprotju s šolskimi predpisi.

2.2.1.3 Nasilna dejanja ali ravnanja strokovnih delavcev

Potrebno je poudariti, da je število pobud zaradi nasilnega ravnanja s strani strokovnih delavcev v porastu. Frekvenca tovrstnih pobud bi sicer lahko nakazovala, da tovrstnega nasilja v vrtcih in šolah ni veliko. Vendar pa opozorila staršev in strokovnih delavcev predvsem v medijih, kar ima praviloma velik odmev v javnosti, kažejo na mnogo večjo prisotnost teh pojavov v vzgojno-izobraževalni praksi. V primerjavi s preteklim letom, ko je na Inšpektorat prispelo trinajst (13) tovrstnih pobud, jih je v letu 2006 prispelo za 51% več, to je devetindvajset (29). Nasilno ravnanje strokovnih delavcev v šoli ali vrtcu je bilo s strani šolske inšpekcije potrjeno v šestnajstih (16) primerih, oziroma, ker so inšpektorji odkrili en primer kršitve tudi na rednem nadzoru, je bilo skupaj potrjenih sedemnajst (17) kršitev (osnovna šola, srednja šola, vrtci), kar predstavlja 12 % delež vseh kršitev. V vseh primerih je šlo za bodisi fizično ali psihično nasilje. V primerih fizičnega obračunavanja z otroci oziroma učenci ali v primerih grdega ravnanja, ki je imelo za posledico tudi psihično nasilje, so inšpektorji podali predlog za ugotavljanje disciplinske odgovornosti strokovnih delavcev ali pa so zadevo odstopili v nadaljnjo pristojno obravnavo organom pregona. Za ilustracijo navajamo nekatere primere takšnih ravnanj:

- vzgojitelj v vrtcu kriči na otroke, jih pošilja iz igralnice, pomočnik vzgojitelja zalepil usta otroku z lepilnim trakom
- učitelj vpije na učence in z neprimernimi opazkami izpostavlja posamezne učence
- učitelj se neprimerno vede do učencev, jih besedno žali in ne spoštuje njihovih izraženih mnenj

- nadlegovanje učenke s strani učitelja
- učitelj zmerjal, vpil, brcal učence
- učitelj je grozil dijakom in jih ogovarjal z nasilnim in nekulturnim besednjakom
- učitelj je bil verbalno nasilen do dijakinje in drugih strokovnih delavcev
- učitelj se je fizično znesel nad dijakinjo
- učitelj je izvajal fizično in verbalno nasilje
- ravnatelj je udaril učenca.

2.2.1.4 Zagotavljanje varnosti

V zvezi z zagotavljanjem varnosti otrok in udeležencev izobraževanja je Inšpektorat prejel sedemindvajset (27) pobud, od tega šest (6) za uvedbo nadzora v VRT, osemnajst (18) v OŠ, dve (2) v SŠ, eno (1) za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. V osmih primerih so bile očitane kršitve potrjene, in sicer tri (3) v VRT, štiri (4) v OŠ in ena (1) v SŠ. Dve kršitvi sta bili ugotovljeni na rednem nadzoru. Zavodi varnost zagotavljajo najprej z ustreznimi prostori in opremo, ki se ugotavlja že v postopku vpisa v razvid. V nadaljevanju jo zagotavljajo z ustreznim številom otrok oziroma učencev v oddelkih in skupinah ter s tem povezanim spoštovanjem predpisanega normativa za pedagoško delo in spremstvo strokovnih delavcev. Šola mora zagotoviti varnost udeležencev izobraževanja tudi ob različnih drugih oblikah dejavnosti in v okviru pouka v oddelku ter z nadzorom nad otroci v času odmora. V vrtcu se zagotavlja varnost tudi z zagotavljanjem predpisane sočasne prisotnosti dveh strokovnih delavcev v oddelku. V letu 2006 so bile ugotovljene pomanjkljivosti in kršitve zaradi neupoštevanja standardov in normativov ter nevestnega opravljanja dežurstva strokovnih delavcev v času dejavnosti in odmorov, in sicer:

- vzgojitelj je pustil otroke same na igrišču, otroci v vrtcu odhajajo sami in brez nadzora v toaletne prostore
- ni zagotovljena sočasna prisotnost dveh strokovnih delavcev v vrtcu
- učencem ni bil zagotovljen varen prevoz
- šola ni preprečila fizičnega nasilja nad učencem
- učenci so bili med odmorom nenadzorovani
- učitelj je med uro pouka učence pustil same
- šola v času odpadlih ur pouka ni poskrbela za varnost, dijaki so bili prepuščeni ulici in parku.

2.2.1.5 Uresničevanje pravic otrok in udeležencev s posebnimi potrebami

V letu 2006 je poraslo število prijav, ki so se navezovale na kršenje pravic učencev s posebnimi potrebami, in sicer je bilo pregledanih osem (8) OŠ in dva (2) ZPP. V postopku je bilo potrjenih sedem (7) kršitev, in sicer:

- zavod k sodelovanju pri izdelavi individualiziranega programa (IP) ni povabil staršev učenca, prav tako starši niso bili seznanjeni s programom dela
- strokovna skupina za izdelavo IP ni opravila nalog v smislu določil od 27. do 30. člena ZUOPP, strokovna skupina ni prilagajala IP glede na razvoj in napredek učenca, ob koncu šolskega leta ni preverila ustreznosti IP

- za učenca ni bil izdelan plan svetovalnega in drugega strokovnega dela svetovalne službe
- nedosledno izvajanje vsebine IP, ki se je nanašala na prilagoditve pisnega ocenjevanja (podaljšan čas pisanja, pisanje pri specialni pedagoginji)
- dodeljena individualna pomoč učencem s posebnimi potrebami se v posameznih primerih ne izvaja skladno z izdano odločbo (na primer obseg, ustreznost profila strokovnih delavcev, nedosledno izvajanje pomoči).

2.2.1.6 Drugo

Inšpektorji so na nadzorih ugotavljali še nekatere druge kršitve, ki tudi pomenijo omejevanje ali kratenje pravic otrok in udeležencev izobraževanja. Med šestinštiridesetimi (46) pobudami so inšpektorji potrdili utemeljenost navedb v sedemnajstih (17) primerih. Na rednih in ponovnih nadzorih je bilo dodatno ugotovljenih še enainštirideset (41) kršitev, kar predstavlja skupaj oseminpetdeset (58) kršitev otrokovih pravic. Med temi kršitvami so zajete naslednje:

- učencem je prepovedana udeležba na izletu, ekskurziji
- realizacija pouka na ravni šole ne presega 90 %, kar pomeni, da ni spoštovana pravica učencev / dijakov do pouka
- posamezne šole niso izdelale meril za podelitev pohval in nagrad
- šola ne izreka statusa športnika skladno z določili Pravilnika o prilagajanju obveznosti.

2.2.1.7 Izvedenci

Ob zaključku tega poglavja moramo posebej poudariti, da je bilo v poročevalskem obdobju odrejeno dokazovanje z izvedenci za pedagoško področje v sedemnajstih (17) zadevah. V primerjavi s preteklim letom to predstavlja 47 % porast. V postopke je bilo vključenih sedem SŠ, osem OŠ ter po en VRT in ZPP. Zaradi očitkov o neustreznem in nekvalitetnem izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela (pouk, delo v skupini otrok) ter odnosu vzgojitelja do otrok oziroma učitelja do učencev so izvedenci ugotavljali in izdelali izvedeniška mnenja v več primerih.

Izvedenci so preverjali:

- pedagoško ravnanje pomočnika vzgojitelja v vrtcu in ravnanje vzgojitelja pri delu z otroki v skupini zaradi očitanih psihičnih pritiskov
- izvajanje pouka zaradi psihičnega nasilja učitelja nad učenci
- ustreznost sestave in zahtevnosti pisnih nalog, časa reševanja nalog ter ocenitve pisnih izdelkov
- nivo zahtevanih standardov znanja v pisnih nalogah
- izvajanje pouka strokovnih predmetov na srednji šoli
- načrtovanje priprav in izvajanje pouka

- izdelavo in realizacijo individualnega programa v zvezi z odločbo o usmeritvi učenca
- izvajanje pouka so izvedenci preverjali z vidika učiteljeve strokovne avtonomije
- primernost strokovnosti pouka, realizacije ciljev, uporabe ustreznih metod, kakovost razlage in komunikacije v oddelku.

Iz izvedeniških mnenj izhaja, da so bile obravnavane pisne naloge po vsebini praviloma prezahtevne in glede na razpoložljivi čas za reševanje preobsežne. Ob strokovnem pregledu nalog pa izvedenci na splošno ugotavljajo, da so le-te strokovno sicer ustrezne, vendar jih je običajno preveč za razpoložljivi čas reševanja, včasih pa so prezahtevne in torej primerne le za najbolj uspešne učence oziroma dijake, v naloge zajeta učna snov v posameznih primerih ni skladna z učnim načrtom.

2.2.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

Število pobud, ki so navajale neizpolnjevanje pogojev (statusnih, kadrovskih in materialnih pogojev), je ostalo na isti ravni kot leta 2005. Med osemindvajsetimi (48) prejetimi pobudami jih je štirideset (40) navajalo neizpolnjevanje kadrovskih pogojev za delo, kar se je potrdilo v desetih (10) primerih. Kršitve pri izpolnjevanju statusnih in drugih pogojev za izvajanje dejavnosti so inšpektorji ugotavljali tudi na rednih nadzorih, predvsem v osnovnih šolah, ki imajo tudi enoto vrtca, v srednjih šolah, v izobraževanju odraslih ter v višji strokovni šoli za posamezni program. Odkritih je bilo še petindvajset (25) kršitev, kot npr.:

- posamezni strokovni delavci ne izpolnjujejo pogojev za delo (nimajo predpisane izobrazbe, opravljenega strokovnega izpita, pedagoško-andragoške izobrazbe) in sicer v sedmih (7) OŠ, v petih (5) SŠ, eni šolo za IO in v dveh (2) vrtcih. Šole sicer prosta delovna mesta objavljajo javno, praviloma potrebe po delavcu prijavijo zavodu za zaposlovanje, a ob tem navedejo, da ne želijo njegovega sodelovanja. Taki primeri so bili odstopljeni v nadaljnjo obravnavo delovni inšpekciji, ki je v treh (3) primerih sporočila, da je šolam zaradi kršitev razpisnega postopka izrekla globo. Navajamo nekaj primerov:
- pouk biologije ni potekal v ustreznih prostorih (laboratoriju)
- posamezni vrtci in šole niso vpisani v razvid, kar pomeni, da ne izpolnjujejo pogojev za začetek izvajanja javno-veljavnega programa. Od sedemnajstih (17) pregledanih zavodov, v katerih smo opravili redni nadzor, na dan nadzora oziroma inšpekcijskega postopka ni bilo vpisanih v razvid enajst (11) osnovnih in šest (6) srednjih šol
- srednja šola izvaja program ne da bi bila vpisana v razvid izvajalcev
- posamezne šole nimajo aktualnih vpisov statusnih sprememb v sodni register
- odlok o ustanovitvi javnega zavoda ni usklajen z ZOFVI.

2.2.3 Izpolnjevanje standardov in normativov

V treh (3) pobudah je bilo sporočeno domnevno kršenje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela, vendar se v inšpekcijskem postopku navedbe iz

pobud niso izkazale za resnične. Pri rednih nadzorih so inšpektorji v devetih (9) primerih ugotovili nespoštovanje predpisanih normativov in standardov, kot npr.:

- v vrtcih je bilo več skupin oblikovanih v nasprotju s standardi in normativi
- vrtci niso pridobili soglasja ustanovitelja k preseženemu fleksibilnemu normativu otrok v skupinah
- ni bila zagotovljena sočasna prisotnost dveh strokovnih delavcev v oddelku in v predpisanem obsegu
- v OŠ učne skupine za izbirne vsebine, oddelki PB in skupine jutranjega varstva niso bili oblikovani skladno z normativi oziroma soglasjem MŠŠ za povečano število učencev v oddelku oziroma skupini.

2.2.4 Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela

V to področje sodijo: dnevna, tedenska in letna organizacija dela, katere pomembni del je tudi načrtovanje zavoda kot celote, načrtovanje dela strokovnih delavcev in strokovnih organov. Podobno kot v letu 2005 so inšpektorji v približno četrtini opravljenih rednih nadzorov še vedno ugotavljali nesistematično letno načrtovanje, npr.: ravnatelji niso pridobili potrebne podpore pri starših, pri učiteljskem oziroma vzgojiteljskem zboru in so zato načrti zgolj formalistični. Neažurnost se kaže tudi v letnih pripravah učiteljev: razporeditev učne snovi ne ustreza prenovljenemu učnemu načrtu oziroma spremenjenemu predmetniku. Od šestintridesetih (36) očitanih kršitev v pobudah, ki so bile povezane z organizacijo dela vrtcev in šol, so inšpektorji ugotovili, da je štirinajst (14) pobud oziroma 39 % utemeljenih. V osemindesetih (68) primerih so bile ugotovljene tovrstne kršitve še na rednih in ponovnih nadzorih. Navajamo nekaj tipičnih primerov pomanjkljivosti in kršitev:

- VRT: Organi vrtca oziroma šole ne obravnavajo zadev, ki so v njihovi pristojnosti (na primer strokovni aktivni ne opredelijo kriterijev ocenjevanja, nepravočasna je priprava in sprejem LDN na svetu zavoda, svet staršev in učiteljski zbor ne obravnavata LDN, svet staršev ne izreče soglasja za nadstandardni program itd.). Ustanovitelj ni podal soglasja k LDN vrtca.
- OŠ: V posameznih osnovnih in srednjih šolah je realizacija ur pouka še vedno nizka (ob tem pa iz dokumentacije ni razvidno, da bi učiteljski zbor to problematiko obravnaval in ustrezno ukrepal). Realizacija ur dodatne strokovne pomoči, izvajanje ur dodatnega in dopolnilnega pouka ni transparentna, delo šolske skupnosti ni v skladu s pravilnikom. Fond ur za dodatni in dopolnilni pouk na šolah namenjajo praviloma samo za pomoč učno šibkim učencem, ne pa tudi nadarjenim.
- Strokovni aktivni ne delujejo v skladu s 64. členom ZOFVI.
- Sveti staršev ne vključujejo vseh predstavnikov oddelkov; svet staršev se ne sestaja, ker ni bil obveščen ali celo ni konstituiran, na podružnici ni ustanovljen svet staršev.
- SŠ: strokovni aktivni niso uskladili načinov, meril in kriterijev ocenjevanja, ni sprejetih meril za podeljevanje nagrad in pohval, v LDN ni določenih rokov, načinov in pogojev za opravljanje izpitov. Učit. zbor ne analizira učnega uspeha ob zaključenem ocenjevalnem obdobju.

- Organizacija v IO: nepopoln LDN, andragoški zbor ni obravnaval LDN in podal mnenja, izvedenih je manjše število ur, kot jih predpisuje predmetnik.
- VSŠ: LDN nima predpisanih vsebin (študijski koledar, ni razporeditve študentov v skupine, izpitnih rokov, ni programa dela organov, ni ga sprejel strateški svet). Predavateljski zbor ni obravnaval letnega poročila o kakovosti, študijska komisija ni sodelovala s študenti, predavateljski zbor ni določil načina in roka za vpogled v pisni izdelek.

Kršitve in slabosti v organizaciji dela se v različnih oblikah in z različno intenziteto kažejo tudi v pomanjkljivem uresničevanju pravic otrok in drugih udeležencev izobraževanja, v izpolnjevanju pogojev za delo, uveljavljanju predpisanih standardov in normativov ter v vodenju šolske dokumentacije in različnih evidenc.

Izvedbeni del organizacije dela je realizacija načrtovanih dejavnosti in pouka. Inšpektorji ocenjujejo, da je realizacija načrtovanega obsega pouka (skladno s predmetnikom) na šolah v posameznih primerih še vedno kritična, kar pomeni, da je pravica učencev in dijakov do pouka po predmetniku v teh primerih neizpolnjena oziroma kršena. Šole še vedno temu zakonsko predpisanemu delu ne posvečajo dovolj pozornosti, saj realizacije ne spremljajo sprotno, niti ne ob zaključkih ocenjevalnih obdobj, ampak največkrat šele ob zaključku šolskega leta, ko nižje realizacije ni več mogoče popraviti. Vodstva šol in strokovni delavci sami največkrat sprejmejo nizko realizacijo kot nekaj, na kar ne morejo vplivati in tudi ne izboljšati, saj inšpektorji v šolski dokumentaciji praviloma niso zasledili ukrepov za izboljšanje realizacije. Problem nizke realizacije je redko vključen v poročilo o delu zavoda za preteklo šolsko leto, prav tako se ta problematika redko obravnava kot eden izmed pomembnih vzrokov za slabši učni uspeh oziroma kot pomemben element uspešnosti šole. Šole o nižji realizaciji ne obveščajo ustanovitelja oziroma MŠŠ. V izobraževanju odraslih se tako kot pretekla leta pojavlja neusklajenost izvedbenih predmetnikov s predpisanim številom ur programa in dejansko realizacijo.

2.2.5 Uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev

Tudi v letu 2006 se je izkazalo, da je večina prispelih pobud, ki so se nanašale na uresničevanje pravic strokovnih delavcev, sodila v pristojnost Inšpektorata za delo. V okviru stvarne pristojnosti so inšpektorji za šolstvo v tem delu ugotavljali zgolj ustreznost pridobljene stopnje in smeri izobrazbe strokovnih delavcev. Preverjanje ustreznosti sklepanja delovnega razmerja in ukrepanje v primerih kršitev pravic, ki izhajajo iz delovnega razmerja, pa so odstopali Inšpektoratu RS za delo. Utemeljenost pobud, ki jih je bilo v celem letu osemindvajset (28), se je potrdila v enajstih (11) primerih. V zvezi z izpolnjevanjem delovne obveznosti strokovnih delavcev je bilo na drugih nadzorih ugotovljenih še trinajst (13) kršitev, predvsem neizpolnjevanje delovnih nalog, predpisanih z ZOFVI, in sicer:

- VRT: vzgojiteljice ne obveščajo staršev, neskladje ur z letnim načrtovanjem, vzgojiteljica pustila otroke brez nadzorstva, v predpisanem času šestih ur za neposredno delo vzgojitelja z otroki v oddelku so vzgojitelji koristili polurni odmor za malico.

- OŠ: posamezni učitelji nimajo sprejetih meril za ocenjevanje znanja, niso uskladili načinov, kriterijev za pisno in ustno ocenjevanjem znanja v okviru strokovnega aktiva, razrednik ni reševal problematike razreda in ni obveščal ravnatelja, nizka realizacija pouka pri posameznem predmetu ni bila obravnavana, strokovni delavci ne izpolnjujejo vseh svojih dolžnosti v šoli, pedagoško dokumentacijo vodijo zunaj šolskih prostorov, razrednik pri izrekanju vzgojnega ukrepa ni opravil vseh predpisanih postopkov, ki jih določa Pravilnik o pravicah in dolžnostih, ugotovljeno je zamujanje k pouku, neredno izvajanje dopolnilnega pouka, zato so rezultati znanja slabi, ugotovljeno je neustrezno ravnanje učiteljev ob poškodbi učenca.
- SŠ: pouk matematike ni voden v skladu z določili stroke, pouk za učence je bil predčasno zaključen, učitelj je dal domače naloge učencev v pregled dežurnim učencem, učitelj ni pripravil pisnih nalog skladno z določili pravilnika, učitelj ni poučeval skladno z učnim načrtom, razrednik in učitelj nista izvedla govorilnih ur in roditeljskega sestanka, učitelj je zamujal k pouku in zapuščal delovno mesto, strokovni aktivni niso usklajevali standardov znanj za ocenjevanje.
- Ugotovljena je neustrezna in nepedagoška komunikacija nekaterih učiteljev z dijaki/učenci (neprimerno naslavljanje, žalitve, kričanje) in neupoštevanje dijaka kot enakovrednega sogovornika v vzgojno-izobraževalnem procesu.
- Nekateri strokovni delavci v šolah niso izdelali letnega načrta dela za pouk predmeta oziroma letne priprave na vzgojno-izobraževalno delo.
- Učitelji se vsakodnevno ne pripravljajo na delo in ne izpolnjujejo uradne dokumentacije skladno z navodili.
- Nekateri ravnatelji nimajo izdelanega letnega načrta dela za neposredno pedagoško delo, ki ga morajo izvajati (do štiri ure), in tudi niso izdelali programa izobraževanja.
- Posamezni ravnatelji ne spremljajo neposrednega vzgojno-izobraževalnega dela strokovnih delavcev.
- Nekateri razredniki ne analizirajo učno-vzgojne problematike oddelka in ne sodelujejo s starši pri reševanju problematike posameznega učenca.

Ker navedene kršitve predstavljajo neizpolnjevanje delovnih obveznosti, so inšpektorji ukrepali na podlagi 14. b člena ZSoll in podali predloge za uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti strokovnega delavca.

2.2.6 Vodenje dokumentacije in izdajanje javnih listin

Inšpektorji ocenjujejo, da ravnatelji vrtcev in šol vodenju pedagoške dokumentacije in evidenc še vedno namenjajo premalo pozornosti. Dokumentacijo in evidence, ki jih določajo predpisi, večinoma sicer imajo, vendar jo vodijo premalo skrbno. Trajna dokumentacija se ne ureja sproti, podatki v matičnih knjigah in osebnih oziroma matičnih listih so pogosto netočni ali pomanjkljivi. Tudi evidenca pouka in vzgojnega dela je površna, zapisniki o delu organov šole so velikokrat brez vsebine in ne vsebujejo priloženih gradiv. Nadzori v letu 2006 so na področju urejenosti, vodenja in hranjena obvezne pedagoške dokumentacije ponovno potrdili več pomanjkljivosti in kršitev kot v

preteklem letu (13 %), skupaj je bilo ugotovljenih dvainpetdeset (52) kršitev. V celem letu 2006 je bilo podanih deset (10) pobud v zvezi z domnevnimi kršitvami pri vodenju dokumentacije in izdajanju javnih listin. Potrdilo se jih je sedem (7). Več površnosti in nepravilnosti so inšpektorji odkrili na rednih in ponovnih nadzorih.

Navajamo nekatere primere nepravilnosti po posameznih vrstah zavoda:

- VRT: ni sprotnega evidentiranja predpisanih podatkov v imenik otrok, pomanjkljivo vodene kronike, osebne mape otrok s posebnimi potrebami niso vodene
- OŠ, OŠPP: pomanjkljivo vodena dokumentacija o izpeljanih postopkih vzgojnega ukrepanja, dodeljevanja statusa športnika, kulturnika, nepopolna je dokumentacija o delu organov, nepopolna publikacija in LDN, strokovni delavci ne izdelujejo sprotnih priprav na pouk, evidenca izvajanja dopolnilnega in dodatnega pouka je nepopolna, ure oddelčne skupnosti niso vpisane v dnevnik, šole za zbiranje določenih podatkov niso pridobile predpisanih soglasij staršev, čeprav bi jih po zakonu morale
- GŠ: šola ni izdala spričevala za 3. letnik orgel
- SŠ: pomanjkljivo so vodeni dnevnik in redovalnice, ni dokumentacije o roditeljskih sestankih, popravki v dokumentih niso opravljeni na uraden način, evidence o izdanih spričevalih niso vodene, dnevnik nima evidentiranih napovedi in analiz pisnih nalog, omogočen je bil izpit udeležencu, ki je zaključil šolanje leta 1999 in izdan zapis v indeksu o opravljenem izpitu, zadržano je bilo spričevalo zaradi neplačanega prispevka v šolski sklad, izdano je bilo nepopolno spričevalo
- IO: kronika ni bila pisana, pomanjkljivo so vodene predpisane evidence, ni evidence pouka, pisni izdelki niso vrnjeni udeležencem, izdana so bila nezakonita spričevala o zaključku izobraževanja
- VSS: ne vodijo in ne hranijo se zapisniki o izpitih, ne izdajajo se indeksi, pomanjkljivo so vodeni osebni listi študentov

2.2.7 Določanje prispevkov staršev in njihova namenska raba

Spornost pri določanju prispevkov je bila očitana v sedemnajstih (17) pobudah, ki so bile potrjene v štirih (4) primerih. Na vseh nadzorih je bilo ugotovljenih osem (8) kršitev, in sicer:

- nezakonito so bila razdeljena sredstva za subvencioniranje šole v naravi (Pravilnik o financiranju šole v naravi) med vse učence, ne glede na njihov socialni položaj
- ugotovljeno je bilo nezakonito razporejanje prispevkov staršev
- ugotovljeno je pobiranje prispevkov staršev za izvajanje interesnih dejavnosti, čeprav jih že financira ustanovitelj
- ugotovljeno je pobiranje denarja za učenca, ki je vključen v PB
- višina prispevkov za izvedbo šole v naravi je previsoka, šola staršem učencev nepregledno zaračunava malice, kosila in fotokopije.

2.2.8 Izvrševanje nalog ravnatelja

Pobudniki so vodstvom šol v triindvajsetih (23) pobudah očitali neizvrševanje nalog ravnatelja kot pedagoškega vodje in varuha učenčevih - dijakovih pravic, ki so se potrdile v 6 primerih. Tem so se pridružile kršitve, ki so jih inšpektorji ugotovili na rednih in ponovnih nadzorih. Kršitve so bile ugotovljene v 6 % deležu od vseh štiristo petintridesetih (435) kršitev, to je v osemindvajsetih (28) primerih. Navajamo nekaj najpogosteje ugotovljenih nepravilnosti pri izvrševanju nalog ravnatelja:

- ne načrtuje in tudi ne izvaja spremljave strokovnega dela učiteljev in svetovalne službe
- ne pripravi programa nadstandardnih dejavnosti in ne izpelje predhodnega predpisanega postopka sprejemanja na organih zavoda
- LDN zavoda ni pravočasno pripravljen, obravnavan in sprejet po predpisanem postopku
- ni zagotovil izvršitve izreka odločbe o razveljavitvi ocen
- ni pridobil pisnega soglasja MŠŠ k odobritvi dodatnih ur pouka v kombiniranih oddelkih.

2.2.9 Postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja

V letu 2006 je bilo podanih enaintrideset (31) pobud, ki so navajale šestintrideset (36) domnevnih kršitev v postopku imenovanja in razrešitve ravnatelja – direktorja. Glede na leto 2005, ko jih je prispelo devet (9), gre za 71 % povečanje tovrstnih pobud. Med pobudniki prevladujejo zaposleni in kandidati, ki niso bili izbrani. Med očitanimi kršitvami, ki zajemajo od najmanjših pomanjkljivosti pa do bistvenih kršitev postopka, je bilo potrjenih le štirinajst (14) kršitev (39 %), ki so imele za posledico, da je Inšpektorat o ugotovitvah obvestil MŠŠ. Zaradi varstva javnega interesa je bil v štirih (4) primerih o ugotovitvah obveščen tudi ustanovitelj šole.

Tu želimo posebej poudariti, da je za zakonit postopek imenovanja ravnatelja odgovoren organ upravljanja, to je svet zavoda. Šolska inšpekcija nima predpisanih nobenih ukrepov, ki bi bili naravnani v razveljavitev odločitev sveta šole ali drugih postopkov, na primer volilnih, konstitutivnih. Inšpekcija zato lahko samo opozori na določene nepravilnosti, ki jih v delovanju sveta šole zazna oziroma ugotovi, vendar na način, ki ga ZSoll predvideva v 14. b členu, se pravi v obliki predloga. Svet šole lahko predlogu sledi ali pa tudi ne, na kar kažejo primeri v preteklosti, ko smo predlagali postopek razrešitve ravnatelja, pa je doslej svet našemu predlogu sledil samo v enem primeru.

2.2.10 Drugo

Preostale ugotovljene kršitve, ki ne sodijo v stvarno nadzorstveno pristojnost šolske inšpekcije, so bile po uradni dolžnosti odstopljene v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom. Delež tovrstnih pobud se je povečal na sto štiri (104) ali 20 % in je na drugem mestu, takoj za pobudami o izpolnjevanju pravic in dolžnosti otrok.

Pogosto so pobudniki navajali slabe medsebojne odnose v zavodih, ko gre za notranje razprtije, nesoglasja in neurejena razmerja, ta pa naj bi vplivala na delovanje organov šole. Na tem mestu moramo poudariti, da šolska inšpekcija nima nikakršne pravne podlage za to, da bi raziskovala okoliščine porušene medosebne komunikacije na šolah oziroma da bi ocenjevala izjave ene ali druge osebe, reakcije in obnašanje, saj v okviru pristojnosti nadzora lahko preverja le to, kar nalaga ji zakon, namreč, ali šola predpise pravilno uporablja. Navajamo nekaj primerov:

- v svet šole je bil izvoljen predstavnik delavcev že tretji mandat, neobveščanje sveta šole, oddajanje prostorov brez potrditve na svetu zavoda
- vodstvo šole že več let zapored nezakonito zaposluje strokovne delavce z neustrezno izobrazbo in potrebe po delavcu ne objavi
- nepravilnosti v postopkih javnega naročanja, nepravilnosti v finančnem poslovanju, finančno oškodovanje šole, izplačevanje sredstev neštudentom preko študentskega servisa
- šikaniranje zaposlenih, učitelj spolno nadlegoval delavko šole, odtujitev šolske dokumentacije
- neizpolnjevanje sanitarno-zdravstvenih pogojev v vrtcu, živila za šolske malice so dvomljive kakovosti...

Največkrat so pobudniki v takih primerih anonimni, zato je preverjanje utemeljenosti za inšpektorja posebej zahtevno. Tovrstna pobuda največkrat tudi ne vsebuje dovolj oprijemljivih podatkov. Ob tem se število takih pobud iz leta v leto veča (v letu 2006 jih je 138 = 36 %). Nenavadno je, da se število anonimnih pobud iz leta v leto veča, čeprav je povsem zanesljivo, da inšpektor ne izda identitete prijavitelja, ker ga k temu zavezuje 6. člen ZIN in 10. člen ZSoll.

3. NADZORI NA PODROČJU ŠPORTA

Inšpektorat je v letu 2006 po pristojni inšpektorici za šport opravljalo delo na področjih nadzora, opredeljenih v Zakonu o športu (Ur. list RS, št. 22/98), Zakonu o omejevanju porabe alkohola (Ur. list RS, št. 15/03) in Uredbi o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah (Ur. list RS, št. 70/03 in 96/05). Opravljenih je bilo štiriinosemdeset (84) inšpekcijskih nadzorov (devet na osnovi pobud) in uvedenih je bilo enajst (11) prekrškovnih postopkov po ZP-1.

3.1 REDNI NADZORI

Skupaj je bilo opravljenih petinsedemdeset (75) rednih nadzorov iz naslednjih področij:

- normativi in standardi (petnajst-15)
- izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena (štirideset-40)
- namenska raba javnih sredstev (sedem-7)
- športne prireditve (trinajst-13)

V nadaljevanju podajamo ugotovitve s posameznih področij nadzora.

3.1.1 Normativi in standardi

Pregled nad izpolnjevanjem obveznosti, ki jih Zakon o športu nalaga občinam v 7., 9., 10. in 11. členu, je bil izveden v petnajstih (15) občinah. Do manjšega števila nadzorov je prišlo zato, ker so bili v letu 2006 izvedeni nadzori samo še v tistih občinah, v katerih nadzor v preteklih letih (od leta 2000 dalje) še ni bil izveden. Skupno je bil v šestih letih izveden nadzor v sto triindevetdesetih (193) občinah. Vsebina nadzora: letni program športa, merila, javni razpis, pogodba.

3.1.1.1 Letni program športa

Z letnim programom športa (7. člen ZSpo) lokalna skupnost (v nadaljevanju občina) določi programe, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev, določi obseg in vrsto dejavnosti, potrebnih za njegovo uresničevanje, in obseg sredstev, ki se zagotovijo iz občinskih sredstev. Sprejeti letni program športa daje osnovo za javni razpis.

Tabela 11: Letni program športa

Zavezanci	število	%
občine, ki so sprejele letni program športa	4	27
občine, ki letnega programa športa niso sprejele	11	73
Skupaj	15	100

Na opravljenih nadzorih so bile v občinah, ki so letni program športa sprejele, ugotovljene nepravilnosti na področju vsebine letnega programa športa (občinski svet je sprejel letni program športa, v katerem ni bil določen obseg sredstev) ter postopkov njegovega sprejema (letni program športa je namesto občinskega sveta sprejela komisija za šport). V primerih enajstih občin, ki letnega programa niso sprejele, pa je bil le-ta v eni občini pripravljen za obravnavo na seji občinskega sveta, v desetih občinah pa je bil šport le finančno opredeljen v občinskem proračunu.

3.1.1.2 Merila

V skladu z določilom 9. člena ZSpo mora občina sprejeti podrobnejša merila za izvajanje letnega programa športa.

Tabela 12: Sprejem meril

Zavezanci	število	%
merila sprejel občinski svet	10	67
občina nima meril	5	33
Skupaj	15	100

V občinah, ki niso imele meril za izvajanje letnega programa športa, so sredstva za športne dejavnosti razdelili takole:

- v eni občini so sredstva dodeli športni zvezi, ki jih je po svojih merilih dodelila športnim društvom
- v dveh občinah je občinski svet sredstva dodelil društvom na podlagi vlog oziroma predloženega programa dela, od tega so bila v enem društvu sredstva dodeljena tudi posameznici, ki ni članica društva v občini, posameznik pa v skladu z določilom 8. člena ZSpo tudi ni izvajalec letnega programa športa
- v eni občini je občinski svet dodelil sredstva društvom brez predloženega programa oziroma vloge, o dodelitvi višine sredstev so društva pisno obvestili
- v eni občini (ki nima nobenega izvajalca športnih dejavnosti) so v proračunu zagotovili znesek za športno prireditev, ki pa so ga namenili za nakup priznanj in nagrad.

V občinah, ki so v skladu z ZSpo sprejela merila za izvajanje letnega programa športa, je bilo mogoče zaslediti naslednje pomanjkljivosti:

- merila ne vsebujejo kriterijev za razvrstitev športnih panog v skladu z določilom 9. člena ZSpo
- merila terminološko niso usklajena z ZSpo in Nacionalnim programom športa
- posamezni programi so v merilih opredeljeni z izvajalci (npr. šport v šolah, šport v društvih)
- merila ne vsebujejo vseh vsebin in programov Nacionalnega programa športa
- obseg in elementi sofinanciranja v posameznih programih niso usklajeni z Nacionalnim programom športa

- obseg in velikost vadbenih skupin v programu športne vzgoje otrok in mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport, nista prilagojena posamezni športni zvrsti.

3.1.1.3 Javni razpis

Občina izbere izvajalce letnega programa športa na podlagi javnega razpisa (10. člen ZSpo).

Tabela 13: Objava javnega razpisa

Zavezanci	število	%
občine, ki so objavile javni razpis	8	53
občine, ki javnega razpisa niso objavile	7	47
Skupaj	15	100

Javnega razpisa ni objavilo sedem občin, od tega so štiri občine poznane izvajalce športnih dejavnosti oziroma tiste, ki so prejeli javna sredstva že v predhodnem letu, pisno pozvale k oddaji programa za leto 2006. Pomanjkljivosti, ki so se pojavile v javnih razpisih, izhajajo iz pomanjkljivosti letnega programa športa in meril za izvajanje le-tega.

3.1.1.4 Pogodba

V inšpekcijskih nadzorih je bilo preverjeno, ali so in kako so pristojni organi občin z izvajalci letnega programa športa (prejemniki javnih sredstev) podpisali pogodbe, kot to narekuje 11. člen ZSpo.

Tabela 14: Podpis pogodbe

Zavezanci	število	%
občine, ki so podpisale pogodbe	12	80
občine, ki pogodb niso podpisale	3	20
Skupaj	15	100

Med občinami, ki pogodb niso podpisale, je tudi občina, ki nima nobenega izvajalca letnega programa športa.

V nobeni izmed občin, ki so pogodbe podpisale, le-te niso vsebovale vseh elementov, ki jih narekuje 11. člen ZSpo. Največja pomanjkljivost pogodb je nenavajanje vsebine in obsega programa, ki se sofinancira. S tem je onemogočen nadzor namenske porabe javnih sredstev. Nadzor nad pogodbami je bil posredno izveden preko petindvajsetih izvajalcev letnega programa športa. Z vsemi izvajalci so bile pogodbe podpisane, vendar so le v treh primerih vsebovale vsebino in obseg programa, ki ga občina sofinancira izvajalcem.

3.1.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena

V okviru izpolnjevanja pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena so bili opravljeni nadzori pri:

1. izvajalcih letnega programa športa v okviru:
 - delovanja v skladu s temeljnim aktom
 - opravljanja preventivnih zdravstvenih pregledov
 - ustreznosti izobrazbe in usposobljenosti strokovnih delavcev.
2. nosilcih oziroma izvajalcih programa usposabljanja strokovnih delavcev v športu.

3.1.2.1 Izvajalci letnega programa športa

3.1.2.1.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa v skladu s temeljnim aktom

Delovanje v skladu s temeljnim aktom je bilo preverjeno pri štiriindvajsetih (24) zavezancih za inšpekcijski nadzor – športnih društvih. En zavezanec je v času nadzora opravljal športno dejavnost kot samostojni podjetnik. Po opravljeni napovedi inšpekcijskega nadzora je bilo za dva zavezanca ugotovljeno, da ne delujeta več, zato je bil pristojnima upravnima enotama podan predlog za pričetek postopka za izbris društva iz registra. V okviru nadzora je bilo preverjeno, ali včlanitev v društvo poteka skladno s temeljnim aktom in Zakonom o društvih (ZDru) in ali ima društvo sprejete akte, ki so opredeljeni v temeljnem aktu.

Članstvo

Tabela 15: Članstvo v društvih

Zavezanci	število	%
društva, ki včlanjujejo člane skladno s temeljnim aktom in ZDru	3	13
društva, ki ne včlanjujejo članov skladno s temeljnim aktom in ZDru	21	87
Skupaj	24	100

Majhen delež društev, ki izvajajo včlanitev skladno z veljavno zakonodajo, kaže na veliko nedoslednost društev na tem področju. Najpogostejše nepravilnosti se pojavljajo pri včlanitvi otrok od dopolnjenega sedmega do dopolnjenega petnajstega leta starosti. Z včlanitvijo otrok navedene starosti se mora strinjati zakoniti zastopnik otroka, kar izrazi s pisnim soglasjem. Na nadzorih je bilo ugotovljeno, da so pristopne izjave največkrat podpisane le s strani zakonitega zastopnika, da pa član sam na pristopni izjavi ni podpisan oziroma da soglasje zakonitega zastopnika ni izrecno navedeno. Društva velikokrat registracijo športnikov v panožni zvezi, na osnovi katere športnik lahko sodeluje v tekmovalnem sistemu posamezne zveze, izenačujejo s pristopno izjavo (včlanitvijo) v društvo.

Akti društva

Tabela 16: Akti društva

Zavezanci	število	%
društva, ki imajo akte, opredeljene v temeljnem aktu	9	38
društva, ki nimajo aktov, opredeljenih v temeljnem aktu	15	62
Skupaj	24	100

Društva v svojih temeljnih aktih največkrat navajajo dva splošna akta, ki poleg temeljnega akta urejata delovanje društva, in sicer Disciplinski pravilnik in Pravilnik o finančno-materialnem poslovanju. Dve društvi sta, izmed petih - v statutih navedenih - aktov, sprejeli le dva, v enem društvu pa je v temeljnem aktu navedene splošne akte sprejel nepristojni organ društva (upravni odbor namesto občni zbor).

3.1.2.1.2 Opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov

ZSpo v 43. členu opredeljuje zdravstvene preglede, ki jih financira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije kot obvezne za športnike, ki tekmujejo v uradnih tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez. Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije financira preventivne zdravstvene preglede kategoriziranih športnikov v dveh pristojnih zdravstvenih institucijah, v Kliničnem centru v Ljubljani in v Zdravstvenem domu Celje.

Tabela 17: Preventivni zdravstveni pregledi

Kategorizirani športniki	število	%
z opravljenim preventivnim zdravstvenim pregledom	65*	67
brez opravljenega preventivnega zdravstvenega pregleda	32	33
Skupaj	97	100

* 20 športnikov je preventivni pregled opravilo v nepristojnih zdravstvenih institucijah.

Zdravniške preglede imajo opravljene predvsem v športnih panogah, v katerih to zahtevo postavljajo panožne zveze kot pogoj za nastop na tekmovanju, vendar ne zahtevajo, da je pregled opravljen v pristojni instituciji. Izvajalci so slabo seznanjeni z možnostjo brezplačnega zdravniškega pregleda v pristojni zdravstveni instituciji. Kot vzrok za opravljanje zdravniškega pregleda v nepristojni instituciji izvajalci največkrat navajajo oddaljenost pristojne institucije in s tem povezane potne stroške.

3.1.2.1.3 Ustrezna izobrazba in usposobljenost strokovnih delavcev

ZSpo v 26. členu navaja, da je strokovni delavec v športu tisti, ki izvaja vzgojno-izobraževalno ali strokovno-organizacijsko delo, ter da mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo oziroma ustrezno usposobljenost. V 28. členu pa postavlja dodatno zahtevo po visokošolski izobrazbi športne smeri za tiste strokovne delavce, ki so v rednem delovnem razmerju in opravljajo vzgojno-izobraževalno delo v programu športne vzgoje. V

pregledanih primerih pri triintridesetih (33) izvajalcih letnega programa športa je vzgojno-izobraževalno delo opravljalo sto enainštirideset (141) strokovnih delavcev, od tega je trideset (30) zaposlenih delavcev izvajalo programe športne vzgoje. Med pregledanimi zavezanci za nadzor je imelo zaposlene strokovne delavce za izvajanje programov športne vzgoje trinajst (13) športnih društev, ena (1) športna zveza in en (1) javni zavod.

Tabela 18: Ustreznost izobrazbe

Zaposleni v programu športne vzgoje	število	%
strokovni delavci z ustrežno izobrazbo	15	54
strokovni delavci brez ustrezne izobrazbe	13	46
Skupaj	28*	100

* Dejansko je bilo trideset (30) zaposlenih v programu športne vzgoje. V enem primeru je bila to tuja strokovna delavka, za katere pa ZSpo v 33. členu določa, da morajo gostujoči tuji strokovni delavci, ki za določen čas opravljajo dele programa v športu ali sodelujejo pri izvajanju teh programov, izpolnjevati pogoje, kakršni se zahtevajo za to delo v državi, iz katere prihajajo. Za potrebe preverjanja, ali je strokovna delavka lahko zaposlena v državi, iz katere izhaja, je bilo pristojno veleposlaništvo zaproseno, da preveri na inšpekcijskem nadzoru predložena dokazila o izobrazbi in usposobljenosti. V drugem primeru pa je strokovni delavec na pristojno ministrstvo podal vlogo za priznanje v tujini pridobljene izobrazbe. Do dneva priprave poročila odgovorov veleposlaništva in Ministrstva za šolstvo in šport še nismo prejeli.

Po inšpekcijskem nadzoru so štirje zavezanci z zaposlenimi prekinili delovno razmerje oziroma so bili prerazporejeni na drugo delovno mesto. Trije strokovni delavci končujejo študij na Fakulteti za šport .

Za ostalih sto trinajst (113) strokovnih delavcev, ki so opravljali vzgojno-izobraževalno delo, smo preverili ustreznost usposobljenosti.

Tabela 19: Ustreznost usposobljenosti

Drugi strokovni delavci	število	%
z ustrežno usposobljenostjo	84	74
brez ustrezne usposobljenosti	29	26
Skupaj	113	100

3.1.2.2 Nosilci in izvajalci programa usposabljanja strokovnih delavcev v športu

3.1.2.2.1 Izvajanje programov usposabljanja strokovnih delavcev v športu

Ustrežno strokovno usposobljenost v skladu z določili 27. člena ZSpo določi Strokovni svet Republike Slovenije za šport (v nadaljevanju Strokovni svet) po pridobljenem mnenju Olimpijskega komiteja Slovenije, Fakultete za šport in pristojne nacionalne panožne zveze. Strokovni svet je dne 27. 10. 2004 sprejel Pravila o usposabljanju

strokovnih delavcev v športu (v nadaljevanju Pravila), ki določajo nosilce usposabljanja, ustreznost usposobljenosti, postopek pridobitve usposobljenosti za opravljanje strokovnega dela v športu, vodenje evidenc ter informacijsko podporo za izvajanje programov usposabljanja za strokovno delo v športu.

V letu 2006 smo pri petih (5) nosilcih oziroma izvajalcih usposabljanja neposredno preverili skladnost izvajanja usposabljanj s Pravili. Nihče izmed pregledanih nosilcev oziroma izvajalcev ni izvajal usposabljanja v skladu s Pravili, čeprav bi morala le-ta potekati v skladu z njimi od marca 2005 dalje. Ugotovljene so bile naslednje nepravilnosti in pomanjkljivosti:

- v spletni aplikaciji ŠPAK (programsko orodje, ki je namenjeno podpori vodenja programa usposabljanja, izpeljavi tečajev ter poročanju) objavljeni razpisi niso vsebovali predmetnika in predavateljev
- razpisi, objavljeni na spletnih straneh nosilca oziroma izvajalca usposabljanja, so se razlikovali od razpisa, navedenega v spletni aplikaciji ŠPAK
- razpisana starostna meja, pogoj za vključitev v program usposabljanja, je bila pri večini izvajalcev šestnajst in ne osemnajst let, kot predpisujejo Pravila
- izvajalci usposabljanj (razen enega) niso preverjali ustreznosti pridobljene stopnje izobrazbe, ki je bila pogoj za vključitev v program usposabljanja
- nosilci usposabljanj niso imeli podpisane pogodbe z izvajalci (razen 1 nosilca)
- termini zaključka tečaja, navedenega v razpisu, niso ustrezali dejanskemu času zaključka usposabljanja
- izpitne komisije številčno niso bile sestavljene v skladu s Pravili (23. člen)
- izražene ocene o opravljenem izpitu niso v skladu s Pravili (23. člen)
- dnevnik usposabljanja in osebne mape so pomanjkljivo vodene.

V skladu s Pravili bi morali biti usposobljeni strokovni delavci vpisani v evidenco usposobljenih strokovnih delavcev v športu. Nosilci usposabljanja bi morali v evidenco vpisati strokovne delavce, ki so si pridobili usposobljenost po letu 2000, a pred uveljavitvijo Pravil, kot tudi strokovne delavce, ki so si usposobljenost pridobili pred letom 2000, v kolikor je nosilec usposabljanja tako pridobljeno usposobljenost priznal za ustrežno. V inšpekcijskih nadzorih se je izkazalo, da nosilci usposabljanja ne izvajajo vpisa v evidenco usposobljeni strokovnih oseb v skladu z navodili.

Strokovni svet v letu 2006 tudi ni potrjeval programov usposabljanja, ki jim je v letu 2006 potekla veljavnost, temveč jih je le podaljšal do konca leta 2006, kasneje pa še do konca leta 2007, kar med nosilce in izvajalce usposabljanj vnaša določeno zmedo, saj Strokovni svet ni potrdil programov, ki so jih nosilci uskladili z veljavnimi pravili.

Pravila v 6. členu kot nosilce programov za področja, ki jih imajo opredeljena v potrjenih programih uradnega študija, določajo tudi Fakulteto za šport in Pedagoške fakultete v Ljubljani, Mariboru in Kopru, v kolikor so ti programi usposabljanja istovetni s programi pristojne panožne zveze in jih je predhodno potrdil Strokovni svet. Udeleženci teh usposabljanj so lahko izključno študentje omenjenih visokošolskih in univerzitetnih programov. Strokovni svet je na drugi seji dne 30. novembra 2005 sprejel sklep, da Zavod za šport Slovenije omogoči uporabo spletne aplikacije ŠPAK Fakulteti za šport

Univerze v Ljubljani in sicer v tolikšnem obsegu, da Fakulteta za šport zaključi tiste postopke v povezavi z usposabljanjem strokovnih delavcev v športu, ki jih je Fakulteta za šport izvajala do sprejetja Pravil. Fakulteta za šport je tako v spletno aplikacijo evidentirala štiristošest (406) študentov Fakultete za šport in Pedagoške fakultete v Ljubljani, ki so v okviru študijskega programa pridobili usposobljenost v alpskem smučanju, smučarskih tekih, športni gimnastiki, atletiki, fitnesu in plavanju. Kar pri tristoenainštiridesetih (341) strokovnih delavcih je bil naveden datum pridobljene usposobljenosti po 1. decembru 2004, ko so Pravila že stopila v veljavo. Nobeden izmed navedenih programov, za katere je Fakulteta za šport vpisala pridobljeno usposobljenost strokovnim delavcem (študentom), ni bil potrjen na Strokovnem svetu.

ZSpo v 31. členu določa tudi licence, ki jih na osnovi potrdila o usposobljenosti izda za opravljanje strokovnega dela Olimpijski komite Slovenije. Licence so obvezne le, če jih panožna zveza predpiše. V inšpekcijskih nadzorih se je izkazalo, da licenciranje ne poteka v skladu z ZSpo, saj Olimpijski komite ne izdaja licenc, pač pa jih izdajajo panožne zveze same, velikokrat tudi brez predhodno pridobljene usposobljenosti. Predvsem v moštvenih športnih panogah velja licenca kot obveza za vodenje ekipe na tekmovanju, ne pa tudi za opravljanje drugega strokovnega dela (vodenje treninga). Olimpijski komite Slovenije igra le vlogo »posrednika« med panožno zvezo in Ministrstvom za šolstvo in šport, kateremu posreduje seznam udeležencev licenčnih seminarjev, ki mu ga posredujejo panožne zveze. Ministrstvo za šolstvo in šport tako pridobljeni podatek uporabi v primeru, če posameznik zaprosi za status zasebnega športnega delavca, ki za pogoj postavlja tudi veljavno licenco, v kolikor je v določeni športni panogi predpisana.

3.1.3 Namenska raba javnih sredstev

Glede namenske porabe javnih sredstev je bilo v letu 2006 izvedenih sedem (7) inšpekcijskih nadzorov in sicer pri šestih (6) izvajalcih letnega programa športa na državni ravni (panožnih športnih zvezah) in enem izvajalcu letnega programa športa na lokalni ravni (osnovni šoli). Nadzori so se nanašali na porabo javnih sredstev v letu 2005. Panožne športne zveze so poleg sredstev, ki so jih pridobile na osnovi javnega razpisa Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ), prejele tudi sredstva Fundacije za financiranje športnih organizacij (FŠO). V inšpekcijskih nadzorih se je izkazalo, da zaradi različnega pristopa do financiranja panožnih športnih zvez na osnovi podpisanih pogodb ni bilo mogoče korektno opraviti inšpekcijskega nadzora in se opredeliti o namenski oziroma nenamenski porabi javnih sredstev. Pogodbe z MŠŠ ločeno navajajo višino sredstev, namenjenih za program (tekmovanja in priprave), in višino sredstev za delovanje zveze. V panožnih zvezah, ki izvajajo različne zvrsti (npr. cestno kolesarstvo, velodrom, gorsko kolesarstvo...), so sredstva za programe ločena. Pogodbe s FŠO pa navajajo samo znesek za programe, ki pa so, glede na pravila FŠO, namenjena tudi za delovanje, čeprav višina oziroma delež v pogodbi ni naveden.

Pri nadzoru izvajalca letnega programa športa na lokalni ravni pa pogodba, ki jo je občina podpisala z izvajalcem, ni vsebovala obsega sofinanciranega programa (11. člen ZSpo). Izkazalo se je tudi, da je občina sofinancirala program interesne dejavnosti šole, ki je bil del letnega delovnega načrta šole in kot tak tudi že financiran s strani MŠŠ, kot tudi s

prispevki učencev. V enem izmed programov je znesek prejetih sredstev s strani učencev in občine presegel porabljena sredstva.

3.1.4 Športne prireditve

V letu 2006 je bilo opravljenih trinajst (13) nadzorov na športnih prireditvah. Nadzori so bili opravljeni na eni veliki športni prireditvi (svetovni pokal), dveh mednarodnih športnih prireditvah, osmih tekmovanjih prve A državne lige in dveh tekmovanjih prve B državne lige. Nadzori so se nanašali na izpolnjevanje tistih določil, ki se nanašajo na športne prireditve v Zakonu o športu, Zakonu o omejevanju porabe alkohola in izpolnjevanje ukrepov, ki jih organizatorju športne prireditve in lastniku objekta nalaga Uredba o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah.

Kršitev Zakona o omejevanju porabe alkohola in Zakona o športu na pregledanih prireditvah ni bilo zaslediti. Pri preverjanju izpolnjevanja določil Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športni prireditvi pa je bilo največ naslednjih kršitev:

- lastnik, ki je bil tudi organizator prireditve, vhoda v športni objekt ni označil (1x)
- organizator ni zagotovil parkirnega prostora za intervencijska vozila (1x)
- organizator ni zagotovil primerne varovanja dostopa na nedovoljena območja (2x)
- pred začetkom prireditve organizator in lastnik nista pregledala prireditvenega prostora (1x)
- organizator na vstopnicah oziroma na vhodu gledalcev ni opozoril na predmete in snovi, ki jih ni dovoljeno prinašati na prireditveni prostor (9x)
- organizator ni zagotovil točenja pijač v plastične kozarce (1x)
- organizator za vzdrževanje reda na prireditvi ni zagotovil zadostnega števila rediteljev (3x)
- vodja prireditve med prireditvijo ni bil dosegljiv inšpektorju, pristojnemu za šport (3x)
- organizator pred prireditvijo udeležencev ni opozoril na prepovedi, ki veljajo na prireditvi (tudi v tujem jeziku) (1x)

Za zgoraj navedene prekrške je bilo izrečenih šestnajst (16) opozoril, za pet (5) kršitev pa so bili trem pravnim in odgovornim osebam pravnih oseb izdani plačilni nalogi v prekrškovnem postopku.

3.2 IZREDNI NADZORI

Inšpektorat RS za šolstvo in šport je v letu 2006 prejel devet (9) pobud za inšpekcijski nadzor, od tega so bile štiri pobude anonimne. Tri pobude so bile odstopljene pristojnim organom in sicer:

- Inšpektoratu RS za delo zaradi opravljanja dela tujca, domnevno brez delovnega dovoljenja
- Davčnemu inšpektoratu RS zaradi domnevnih nepravilnosti pri poslovanju

- pristojni upravni enoti zaradi domnevnih nepravilnosti pri sprejemanju in sami vsebini temeljnega akta društva.

V dveh primerih sta pobudnika navajala, da pri izvajalcih športnih programov opravljajo vzgojno-izobraževalno delo strokovni delavci brez ustrezne strokovne usposobljenosti. V enem primeru pravne osebe, ki jo je anonimni pobudnik navajal kot izvajalca, nismo našli v registrih, pri enem izvajalcu pa je bil izveden redni inšpekcijski nadzor, v okviru katerega je bilo izvajalcu izrečeno opozorilo in določen rok za pridobitev ustrezne usposobljenosti strokovnega delavca, ki je delo opravljal brez ustrezne usposobljenosti. Zavezanec je do postavljenega roka potrebne aktivnosti iz opozorila izvršil.

3.2.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa v skladu s temeljnim aktom

Tri pobude so se nanašale na domnevne nepravilnosti pri delovanju društev oziroma zveze, od tega je ena pobuda navajala tudi domnevno spolno zlorabo in je bila takoj odstopljena v reševanje policiji. Delovanje v skladu s temeljnim aktom je bilo na osnovi pobude preverjeno pri treh (3) zavezancih za inšpekcijski nadzor. V okviru nadzora je bilo preverjeno, ali včlanitev v društvo poteka skladno s temeljnim aktom in Zakonom o društvih (ZDru) in ali ima društvo sprejete akte, ki so opredeljeni v temeljnem aktu.

Članstvo

Tabela 20: Članstvo v društvih

Zavezanci	število	%
društva, ki včlanjujejo člane skladno s temeljnim aktom in ZDru	1	33
društva, ki ne včlanjujejo članov skladno s temeljnim aktom in ZDru	2	67
Skupaj	3	100

Akti društva

Tabela 21: Akti društva

Zavezanci	število	%
društva, ki imajo akte, opredeljene v temeljnem aktu	0	0
društva, ki nimajo aktov, opredeljenih v temeljnem aktu	3	100
Skupaj	3	100

Ena pobuda je bila neutemeljena, saj je bila odločitev organa, s katero se pobudnik ni strinjal, posledica pomanjkljivega pravilnika, ki ga je zavezanec za nadzor na priporočilo inšpektorice izpopolnil. Preostali dve pobudi sta se izkazali za utemeljeni. Društvi pri delovanju nista upoštevali svojih temeljnih aktov glede članstva (pristopna izjava, prenehanje članstva, oblikovanje izvršnega odbora).

3.2.2 Namenska raba javnih sredstev

Dve pobudi sta se nanašali na nenamensko porabo javnih sredstev. Obe sta bili utemeljeni. Oba zavezanca sta imela z občinama podpisane pogodbe. Na nadzoru so bile zaznane tudi druge nepravilnosti v poslovanju. Pri enem izmed zavezancev je pri opravljanju nadzora bil podan sum storitve kaznivega dejanja goljufije (plačilo storitev, ki niso bile opravljene) in uničenja poslovne dokumentacije.

3.3.3 Sklepne ugotovitve

V zaključku bi izpostavili predvsem področji, ki jih postavlja zakon, ki pa kljub 9-letni veljavnosti Zakona o športu še nista urejeni. Gre za področji zdravstvenega varstva ter normativov, standardov in priporočil za športne objekte, ki bi morali biti urejeni s podzakonskimi akti, sprejetimi najkasneje v enem letu po uveljavitvi Zakona o športu, pa se to še ni zgodilo. Zaskrbljujoče je predvsem področje zdravstvenega varstva, saj so v skladu z Zakonom o športu obdobji zdravniški pregledi obvezni le za tiste športnike, za katere stroške pregleda plača Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije, kar v tem trenutku pokrije le 3341 kategoriziranih športnikov. Za vse druge športnike, večina katerih so otroci in mladina, pa je odločitev za opravljanje zdravniških pregledov prepuščena društvom oziroma panožnim zvezam, ki morebiti kot pogoj za sodelovanje na tekmovanju postavljajo opravljen zdravniški pregled.

Področje usposabljanja in licenciranja je sistemsko neurejeno. Posamezne športne panoge še vedno nimajo potrjenega programa usposabljanja, Strokovni svet Republike Slovenije za šport pa ni potrjeval s Pravili o usposabljanju strokovnih delavcev v športu usklajenih programov, temveč jim je le podaljšal (pa še to večino za nazaj) z rokom veljavnosti najprej do konca leta 2006 in nato še do konca leta 2007.

Z zakonom je Olimpijskemu komiteju dano javno pooblastilo za izdajanje licenc, vendar Olimpijski komite Slovenije predstavlja le nekakšnega posrednika med panožno zvezo in Ministrstvom za šolstvo in šport, kateremu posreduje seznam udeležencev licenčnega seminarja, ki ga kot verodostojnega uporabi ministrstvo v primeru podane vloge posameznika za pridobitev statusa zasebnega športnega delavca. Enotne licence, ki naj bi predstavljala dovoljenje za delo, Olimpijski komite Slovenije ne izdaja. Izdajanje licenc je prepuščeno panožnim zvezam, ki pa licence (predvsem v moštvenih športih) smatrajo kot potrebne in obvezne za vodenje ekipe na tekmovanju. Še vedno se dogaja, da panožne zveze izdajajo licence tudi posameznikom brez pridobljene ustrezne izobrazbe oziroma usposobljenosti.

Ob nadzorih športnih prireditev se je izkazalo sorazmerje med velikostjo športne prireditve in številom kršitev: večja ko je športna prireditev, manj je kršitev. Še vedno pa organizatorji tekmovanj Uredbo o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah poznajo slabo oziroma je ne poznajo.

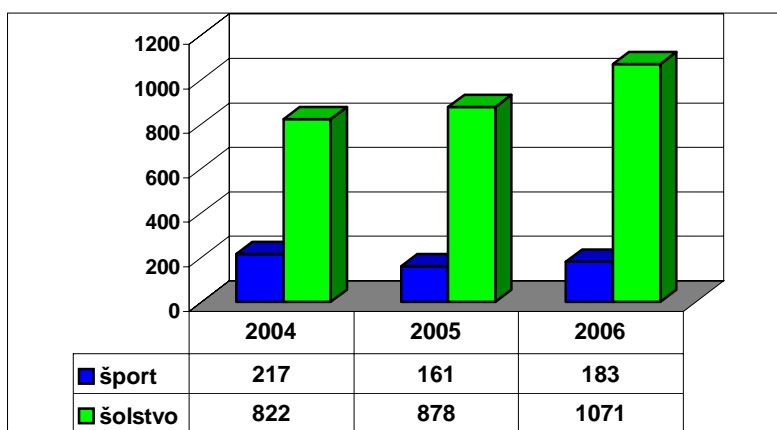
Za ureditev najbolj perečih področij športa predlagamo:

- razširitev plačanih zdravniški pregledov s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za vse športnike

- da se področje usposabljanja uredi s podzakonskim aktom, opredeljenim v Zakonu o športu
- da se opravljanje dela v športu brez ustrezne usposobljenosti opredeli kot prekršek za posameznika, ki opravlja delo, pravno osebo, ki omogoči osebi brez ustrezne usposobljenosti, da opravlja delo v športu, in odgovorno osebo te pravne osebe
- da se licenciranje sistemsko urediti tako, da bo služilo svojemu namenu – da bo izkazovalo dovoljenje za opravljanje dela v športu
- da naj MŠŠ pri dodeljevanju sredstev izvajalcem letnega programa športa na državni ravni v kriterijih za dodelitev sredstev upošteva izvajanje Pravil o usposabljanju strokovnih delavcev v športu.

III UKREPI

Inšpektorji za šolstvo in šport so v letu 2006 izrekli tisoč dvesto štiriinpetdeset (1254) raznovrstnih ukrepov, kar je razvidno iz Grafičnega prikaza 9. Med ukrepi so vštetni ukrepi, izrečeni z odločbo, ukrepi, izrečeni na podlagi 33. člena ZIN, v obliki opozorila na zapisnik in z odrejenim rokom za odpravo kršitve, drugi predlogi za odpravo nepravilnosti, ki so bili podani različnim drugim organom, ter prekrškovni postopki.

Grafični prikaz 9: Ukrepi v šolstvu in športu primerjalno od 2004 do 2006

Grafični prikaz 9 prikazuje, da so inšpektorji za šolstvo v letu 2006 izrekli skupno tisoč enainsedemdeset (1071) različnih ukrepov, kar je za 22 % več kot v letu 2005. Izdali so petnajst (15) upravnih odločb, sedemsto sedemintrideset (737) opozoril, enaindvajset (21) plačilnih nalogov, v preostalem številu pa so podali predloge v smislu 12. člena ZSoll.

Inšpektorica za šport na podlagi Zakona o športu nima pravne podlage za izrekanje upravnih ukrepov, zato ni mogla izdati nobene odločbe, pač pa je opozarjala s petinsedemdesetimi (75) opozorili, enainosemdesetimi (81) drugimi ukrepi ter

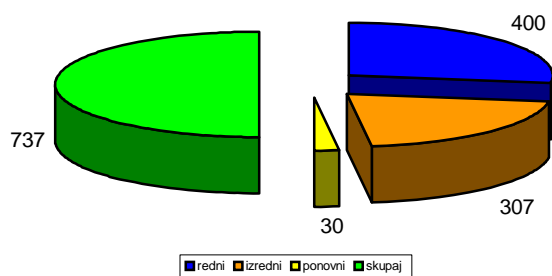
petnajstimi (15) opozorili v prekrškovnem postopku. V prekrškovnem postopku pa je na podlagi ZP-1 izdala deset (10) plačilnih nalogov in eno odločbo. Podrobnosti glede ukrepov in opozoril ZIN, ki so jih inšpektorji izdali in izrekli v letu 2006, so razvidne v nadaljevanju v opisih posameznih področij nadzorstva.

1. UKREPI NA PODROČJU ŠOLSTVA

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora v vrtcih in šolah so inšpektorji ukrepali po določenih 14. člena ZSoll (Tabela 11) in 33. člena ZIN (Grafični prikaz 10).

1.1 Opozorila

Inšpektorji so na rednih nadzorih praviloma delovali preventivno in so v smislu 33. člena ZIN ravnateljem vrtcev in šol izrekli opozorila na zapisnik. Na rednih nadzorih so tako izrekli štiri sto (400) opozoril, ki so bila praviloma izvršena v odrejenih rokih, zato ni bilo potrebno ukrepati z odločbo ali izreči drugih ukrepov v skladu z zakonom. Na enak način so inšpektorji šolam oziroma šolskim vodstvom predlagali ukrepe za uskladitev ravnanja z določili zakonskih predpisov. Opozorila so dajali tudi na izrednih in ponovnih nadzorih.

Grafični prikaz 10: Število izrečenih opozoril na nadzorih

1.2 Drugi ukrepi

Tabela 22: Drugi ukrepi - šolstvo

	skupaj	%
predlaga ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen	117	35
razveljavi oceno in odredi ponovno ocenjevanje	9	3
seznanani ustanovitelja s kršitvami	16	5
predlaga uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti, razrešitev pomočnice ravnatelja, prenehanje pogodbe o zaposlitvi, razveljavitev aktov	14	4
prijavi kazniva dejanja	28	8
uvede postopek zaradi prekrška	21	6
ugotovi neutemeljenost pobude za nadzor	39	12
odstopi pobudo pristojnemu organu oziroma ustavi postopek	86	26
odredi vrnitev nezakonito zbranih prispevkov staršev	4	1
skupaj	334	100

V nadaljevanju navajamo nekaj značilnih primerov izrečenih ukrepov.

Predlog za uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti

je bil vedno podan (devet - 9) na podlagi 14. b člena ZSoll zaradi kršitev delovnih obveznosti strokovnega delavca, in sicer:

- Zoper učitelja, ki je izvajal fizično in psihično nasilje nad učenci (žalitev, poniževanje učencev). Strokovni delavec je kršil delovne obveznosti in ravnal v nasprotju s pedagoškim poslanstvom ter pravicami učencev v OŠ. Učitelj je odgovoren za kršitev Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v OŠ in ZDR. Zadeva je bila predana v nadaljnjo obravnavo organom pregona.
- Zoper učitelja, ki je oviral postopek ugotavljanja dejanskega stanja, ker je zapustil šolo sredi podajanja izjav v inšpekcijskem postopku, je bil uveden tudi prekrškovni postopek. Prav tako je bilo ugotovljeno, da tisti dan ni bila izpolnjena njegova delovna obveznost.
- Za pedagoškega vodjo poletne šole v naravi je bil podan predlog za ugotavljanje odgovornosti zaradi kršitev opravljanja nalog razrednika in nenačrtovanja na pouk (63. in 119. člena ZOFVI).
- Zoper učitelja PB v OŠ, ker je opustil nadzorstvo nad učenci in tako ni zagotavljal varnega in spodbudnega okolja v šoli (63. in 119. člen ZOFVI in 3. alineja 2. člena Pravilnika o pravicah in dolžnostih).
- Zoper dva strokovna delavca v vrtcu zaradi ugotavljanja odgovornosti za nepedagoško ravnanje z otroki.

Predlog svetu zavoda in predlog ravnatelju je bil podan na podlagi 48. člena ZOFVI in 14. b člena ZSoll med drugimi tudi v naslednjih primerih:

- da svet zavoda obravnava odločbo, ki jo je izdal Inšpektorat v zvezi z organizacijo in financiranjem šole v naravi
- da svet zavoda obravnava obvestilo o ugotovitvah inšpekcijskega postopka v zadevi zagotavljanja avtonomije šole
- da svet zavoda obravnava predlog za razrešitev ravnatelja
- svetu zavoda za uvedbo postopka razrešitve ravnatelja zaradi suma storitve kaznivega dejanja in kršitev 54. člena ZMat in 49. člena ZOFVI
- da svet zavoda razveljavi splošne akte zavoda (nezakonit Pravilnik otrok za sprejem v vrtec, obveščen je bil tudi ustanovitelj, zaradi potrebe po nadomestnih volitvah člana sveta zaradi tretjega mandata
- predlog ravnatelju za razrešitev pomočnika ravnatelja zaradi neustrezne strokovne izobrazbe
- predlog ravnatelju za uvedbo postopka za prenehanje pogodbe o zaposlitvi (delo pomočnika)

Razveljavitev ocen in odreditev ponovnega ocenjevanja:

- v devetih (9) primerih so se z odločbo razveljavile nezakonito pridobljene ocene zaradi kršitev Pravilnika o ocenjevanju znanja (nezadostne ocene posameznih predmetov, ocene splošnega učnega uspeha, negativne ocene pisnega izdelka).

Odreditev vrnitve prispevkov staršev:

- v štirih (4) primerih se je odredila vrnitev nezakonito zbranih prispevkov staršev
- odrejen je bil ponovni izračun cene šole v naravi in vrnitev nezakonito zbranih sredstev.

Seznanitev ustanovitelja s kršitvami:

- zaradi neskladja akta o ustanovitvi z ZOFVI
- ker je bil član sveta s strani ustanovitelja imenovan že tretji mandat, zato je bilo posredovano obvestilo o odpoklicu in imenovanju novega člana (4. člen ZOFVI, 15. člen akta)
- ker je šola z oddajo prostorov nezakonito porabila sredstva
- zaradi neustrezne organizacije prevozov in malice otrok.

Odstop zaradi stvarne nepristojnosti:

Inšpektorji so v sedeminosemdesetih (87) primerih zaradi nepristojnosti v celoti ali v posameznem delu pobude takoj odstopili zadeve v reševanje drugim pristojnim organom (tržna, delovna, zdravstvena davčna proračunska inšpekcija, MŠŠ, ustanovitelju-občini, svetu zavoda, policiji, informacijskemu pooblaščenču).

Prijava suma kaznivega dejanja: je bila podana organom pregona (policiji) v osemindvajsetih (28) primerih, in sicer zaradi suma storitve kaznivega dejanja, npr.:

zaradi nasilja učitelja in ravnatelja nad učenci, zaradi nasilnega ravnanja vzgojitelja z otroki vrtca, zaradi zlorabe uradnega položaja, politične aktivnosti šole, kraje pedagoške dokumentacije (dnevnika) na šoli.

2. UKREPI NA PODROČJU ŠPORTA

2.1 Opozorila

V postopkih rednih in izrednih nadzorov je inšpektorica za šport občine, društva in druge subjekte nadzora opozarjala na nezakonito ravnanje. Pri izvajanju nadzorstva jih je neposredno je seznanjala s svojimi ugotovitvami o kršitvah tako, da je izrekala opozorila in z zapisnikom izdajala naročila in roke za odpravo nepravilnosti.

- Občine so bile opozorjene, da morajo v skladu z ZSpo pripraviti in na občinskem svetu sprejeti letni program športa, določen je bil rok za pripravo meril, odpravo pomanjkljivosti v merilih in njihov sprejem na občinskem svetu, pisno so bile pozvane k izvajanju javnih razpisov skladno z veljavno zakonodajo ter opozorjene na odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti v pogodbah. Opozorila so se nanašala tudi na bolj natančno delo komisije, ki izbira izvajalce letnega programa športa, predvsem pri izbiri programov šol.
- Zavezancem je bil postavljen rok, do katerega so morali kategorizirani športniki opraviti zdravniški pregled, tistim, ki niso imeli ustreznega usposobljenega kadra, pa je bilo izrečeno opozorilo in določen enoletni rok za pridobitev ustrezne usposobljenosti.

Tabela 23: Opozorila - šport

	skupaj	%
merila (priprava, odprava pomanjkljivosti, sprejem na OS)	15	20
letni program športa (sprejem)	11	15
izvedba javnega razpisa	7	9
pogodbe z izvajalci programov (odprava pomanjkljivosti)	26	34
zdravniški pregledi	5	7
pridobitev ustrezne usposobljenosti	11	15
skupaj	75	100

2.2 Drugi ukrepi

Tabela 24: Drugi ukrepi - šport

	skupaj	%
ugotovljena neutemeljenost pobude za nadzor	1	1
priporočila	59	72
odstopi pobud pristojnim organom oziroma ustavitvev postopka	10	12
prijava suma kaznivega dejanja	3	4
seznanitev s kršitvami	7	9
predlog za uvedbo postopka o prekrških	2	2
skupaj	82	100

Priporočila

- Društvom je bilo dano priporočilo, da članstvo uredijo v skladu s temeljnim aktom in ZDru ter da v temeljnem aktu navedene splošne akte sprejme pristojni organ društva.
- Izvajalcem, katerih športniki so opravljali zdravniške preglede v nepristojni instituciji, je bilo dano priporočilo, da v bodoče zagotovijo opravljanje zdravniškega pregleda v pristojni zdravstveni instituciji.
- Strokovnemu delavcu, za katerega je bilo na osnovi predložene dokumentacije ugotovljeno, da izpolnjuje pogoje in bi mu Strokovni svet RS za šport lahko izdal soglasje, na osnovi katerega bi lahko še nadalje opravljal dela v programih športne vzgoje, je bilo priporočeno, naj panožna zveza zanj poda vlogo na Strokovni svet RS za šport.
- Društvom je bilo na nadzorih priporočeno, da v temeljnem aktu ali v posebnem pravilniku opredelijo način vodenja računovodstva, kar zahteva nov ZDru, ki je v veljavi od konca meseca maja 2006.

Odstopi pobud pristojnim organom oziroma ustavitvev postopka

- Ministrstvo za notranje zadeve je bilo seznanjeno z izdajo odločbe UE, s katero je bila potrjena sprememba domnevno nezakonitega temeljnega akta društva.
- Podani so bili trije predlogi davčni inšpekciji za inšpekcijski nadzor.
- Pet zadev je bilo predanih v nadaljnjo obravnavo delovni inšpekciji.
- Zaradi suma nepravilnosti pri sofinanciranju programa, ki ga je izvajala šola, je bila zadeva predana šolski inšpekciji.

Prijava suma kaznivega dejanja

- Zaradi suma storitve kaznivega dejanja so bile tri zadeve podane v nadaljnjo obravnavo policiji.

Seznanitev s kršitvami

- Občini sta bili obveščeni o nenamenski porabi javnih sredstev.
- MŠŠ in FŠO smo po opravljenih inšpekcijskih nadzorih pisno obvestili o ugotovitvah in pozvali k poenotenju prikazovanja dodeljenih sredstev v pogodbah.
- MŠŠ in strokovni svet sta bila o nepravilnostih in pomanjkljivostih pri izvajanju programov usposabljanja v mesecu juliju 2006 pisno obveščena.
- Zavod za zaposlovanje je bil seznanjen z domnevno nepravilnostjo pri izvajanju javnih del.

Predlog za uvedbo postopka o prekrških

- Za zavezanca, pri katerem je bila ugotovljena kršitev ZDru (sprememba zastopnika), je inšpektorica Inšpektoratu Ministrstva za notranje zadeve podala predlog za uvedbo postopka o prekršku.
- Za organizatorja tekmovanja, na katerem je bila ugotovljena kršitev Zakona o javnih zbiranjih (Ur. list RS, št. 113/05), ker je potekala prireditev brez dovoljenja, je bil pristojni policijski postaji podan predlog za uvedbo postopka o prekršku.

IV PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Na podlagi ZP-1 inšpektor kot pooblaščen uradna oseba za vodenje prekrškovnega postopka lahko izda naslednje prekrškovne ukrepe: opozorilo, opomin, izrek globe s plačilnim nalogom, izrek globe in stroškov postopka z odločbo o prekršku ali obdolžilnim predlogom ustreznemu sodišču.

1. NA PODROČJU ŠOLSTVA

Uvedba prekrškovnega postopka se je po uradni dolžnosti izvedla, ko so bila ob nadzoru ugotovljene kršitve zakonov, ki so opredeljene kot prekrški, in se zanje izrekajo globe. V letu 2006 se je področna zakonodaja s spremembami dopolnila v smislu uskladitve z ZP-1 in opredelitve kazenskih sankcij za določene kršitve (ZMat, ZPSI, ZGIM, ZVrt, ZOsn, ZOFVI, ZVSI, ZIO...)

Zaradi navedenega razloga je šolska inšpekcija lahko v večjem obsegu kot preteklo leto sankcionirala ugotovljene kršitve v prekrškovnem postopku. Na podlagi danih zakonskih možnosti so inšpektorji v enaindvajsetih (21) postopkih izrekli globe, in sicer :

- Trem vrtcem je bilo skupaj izdanih šest (6) plačilnih nalogov za odgovorno osebo pravne osebe in pravno osebo, zaradi opustitve dolžnega nadzorstva nad vključevanjem otrok v oddelek in s tem storjeno kršitev standardov in normativov (53. člen ZVrt).

- Izdana sta bila plačilna naloga učiteljema kot fizičnima osebama, ki sta v inšpekcijskem postopku onemogočila nemoteno opravljanje inšpekcijskega nadzora, ker sta zapustila šolo (4. odst. 38. člena ZIN).
- Izdanih je bilo skupaj deset (10) plačilnih nalogov, in sicer odgovorni osebi pravne osebe in pravni osebi IO, ker je opustila dolžno nadzorstvo nad izvedbo izobraževalnega programa za odrasle: izvajalci niso izpolnjevali pogojev (1. odst. 56. člena ZIO); zavod nima letnega delovnega načrta (5. alineja 3. odst. 56. člena ZIO), dokumentacija ni vodena skladno z določili (7. alineja 3. odst. 56. člena ZIO); izobraževalni program ni bil izveden skladno s predpisanim številom ur po predmetniku (2. alineja 3. odst. 56. člena ZIO).
- Srednji šoli sta bila izdana dva (2) plačilna naloga: pravni osebi in odgovorni osebi pravne osebe, ker izvajalci v izobraževanju odraslih niso izpolnjevali predpisanih pogojev (1. odst. 56. člena ZIO).

2. NA PODROČJU ŠPORTA

V letu 2006 je bilo izvedenih enajst (11) prekrškovnih postopkov. Zaradi kršitev Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah (Uredba) je bilo podanih petnajst (15) opozoril in štirje (4) plačilni nalogi, zaradi kršitev ZSpo pa je bilo izdanih šest (6) plačilnih nalogov. S strani policije smo prejeli štiri (4) predloge za uvedbo postopka o prekršku zaradi kršitve ZOPA. Izdana je bila ena odločba zaradi kršitve ZOPA, dva predloga sta bila zavržena zaradi nepristojnosti, eden pa zato, ker predlagatelj ni dopolnil predloga za uvedbo postopka o prekršku.

Po pooblastilu ministra
Tomaž Rozman